

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

Πανελλήνιος Σύλλογος
Θεματικού Φιλοτελισμού & Νεότητας

Τριμηνιαίο φιλοτελικό & πολιτιστικό περιοδικό

Έτος 12^ο, Αρ. 46. Απρίλιος-Ιούνιος 2011

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση, Έτος 12^ο, Τεύχος 46^ο, Απρίλιος-Ιούνιος 2011
Ιδιοκτήτης: ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΜΟΥ

Εκδότης-Διευθυντής: Π.Λεούσης.

Συντακτική Επιτροπή: Π.Λεούσης, Π.Καγκελάρης, Α.Ιατρίδης

Αγίου Δημητρίου 12, 14452 Μεταμόρφωση. Τηλ. 210 2825134, e-mail: p_leoussis@hotmail.com

www.thematic-philatelist.gr, <http://themaphila.blogspot.com>

Υπεύθυνος τυπογραφείου: "NO+ADO", Κυριάκος Αλεξίου & Σια ΕΕ
Διανέμεται δωρεάν στα μέλη. Ετήσια Συνδρομή € 15. Εγγραφή € 5.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γράμμα του προέδρου	1
Τήνος, το νησί της Παναγίας και των εικαστικών	2
Η μουστάρδα	5
Πάλη: Το άθλημα του ημίθεου Ηρακλή	6
Γραμματόσημα ποδοσφαιρικές φανέλες!	9
Ο κυρ Μέντιος	10
Τα δικά μας και δικά σας νέα.....	13
Αναδρομή στις Ελληνικές Φιλοτελικές Εκθέσεις	14
Η Γέννηση στη Βυζαντινή τέχνη	18
Ανοικτή Επιστολή: <i>Ισορροπία</i> (Β' μέρος)	22
Αχ! Αυτό το πλάνο	24
Αναμνηστικές σφραγίδες & μηχανόσημα Φάρων .	25
Τζον Σίμπσον, ένα ήρωας του Α' Π. Π.	26
Υπάρχει ή δεν υπάρχει σφάλμα	27
Ο πλάτανος	28
Η δραχμούλα μας!	30
Σπιτςβέργη.	32
Ένας Κύπριος νομπελίστας	35
Σπ. Σαμάρας, ο συνθέτης του Ολυμπιακού Ύμνου	36
Ο αγριόγαλος	37
Η ηφαιστειακή Ισλανδία και η ταχυδρομικά εμπορεύσιμη τέφρα!	38
Το Λαμπραντόρ retriever	39
Ζαν Νικότ, ένας διάσημος ...άγνωστος!	40
Νέες εκδόσεις Ελλάδας - Κύπρου - ΟΗΕ	41

CONTENTS

Editorial	1
Tinos, the island of Madona and the visual Artists	2
The mustard	5
Wrestling, the sport of the demi-god Hercules	5
Stamps in the form of soccer jumper	9
The dunkey	10
Philatelic news	13
History of the Greek philatelic exhibitions	14
Nativity in the Byzantine painting	18
Open letter: <i>The balance</i> (2nd part)	22
Examples of plans	24
Lighthouses on postmarks and red cancellations ..	25
John Simpson, a hero of World War I	26
Is there any error or not?	27
The platan tree	28
Our little drachma!	30
Spitzbergen	32
A Cypriot nobelist	35
Spyros Samaras, the Olympic Anthem's composer	36
The ruffed grouse	37
The volcanic Island and the postally negociable ashes!	38
The labrador retriever	39
Jean Nikot, a famous ...unknown!	40
New issues of Greece, Cyprus, UN	41

Εικόνα εξωφύλλου: Γραμματόσημα που τεκμηριώνουν το άρθρο "Σπιτςβέργη" (σελ. 32)

THE THEMATIC PHILATELIST

Quarterly Journal. Year 12th. No 46, April-June 2011

Owner: THE PANHELLENIC SOCIETY OF THEMATIC PHILATELY

Editor-Director: Pantelis Leoussis

Editorial Committee: P. Leoussis, P. Cangelaris, A. Iatridis

Address: 12, Agiou Dimitriou Str., GR-14452 Metamorphosi, Athens

Tel. +31- 210-2825134; e-mail: p_leoussis@hotmail.com

www.thematic-philatelist.gr, <http://themaphila.blogspot.com>

The journal is distributed gratis to the members
Annual subscription € 15. New members' subscription € 5

Διοικητικό Συμβούλιο 2011-2013 Πανελληνίου Συλλόγου Θεματικού Φιλοτελισμού

Παντελής Λεούσης Πρόεδρος,
Παναγιώτης Καγκελάρης Αντιπρόεδρος,
Ιωακείμ Χαλβατζιδόπουλος Γ. Γραμματέας,
Αλέκος Ιατρίδης Ταμίας,
Βασίλης Αγραφιώτης Έφορος,
Θανάσης Απέργης (Θεσσαλονίκη) μέλος,
Αριστομένης Καλυβιώτης (Καρδίτσα) μέλος.

Εξελεγκτική επιτροπή:
Βασίλης Αποστολόπουλος
Παναγιώτης Θεοδωρόπουλος
Ευάγγελος Ολύμπιος

Ο Θεματικός φιλοτελιστής έχει τιμηθεί με τα εξής μετάλλια:
EUROCUPRUM 2001 (Πολωνία) Χάλκινο, ΕΦΙΛΑ 2002 (Ελλάδα) Μεγάλο Αργυρό
TEMEX 2003 (Αργεντινή) Μεγάλο Αργυρό, BRNO 2005 (Τσεχία) Επάργυρο
JERUSALEM 2006 Αργυρό, BALKANFILA 2007 Μεγάλο Αργυρό, CHINA 2009 Αργυρό,
ANTVERPIA 2010 Αργυρό

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα μας και το blog:

www.thematic-philatelist.gr

<http://themaphila.blogspot.com>

Προς τους φίλους αναγνώστες...

Αγαπητοί φίλοι,

Ο εορτασμός των 150 χρόνων από την έκδοση της πρώτης Μεγάλης Κεφαλής Ερμού βρίσκεται και πάλι τα Ελληνικά Ταχυδρομεία και τον οργανωμένο ελληνικό φιλοτελισμό να τραβούν ξεχωριστούς δρόμους. Πρόκειται για μία διαπίστωση που μόνο λύπη προκαλεί. Από τη μία μεριά ακούγονται συγκεχυμένες πληροφορίες για μία έκθεση που τα Ταχυδρομεία θα οργανώσουν μόνα τους, χωρίς την βοήθεια, τη συνεργασία, την εκθεσιακή πείρα των φιλοτελιστών, παρά τις επανειλημμένες αμοιβαίες προτάσεις συνεργασίας του απώτερου και πρόσφατου παρελθόντος. Από την άλλη, η Φιλοτελική Ομοσπονδία και τα σωματεία μέλη της, χωρίς πόρους, με τους Δήμους της χώρας να αρνούνται κάθε χρηματοδότηση καθώς η οικονομική κρίση τους έχει επηρεάσει δραματικά, βλέπουν με λύπη αυτή τη μοναδική ευκαιρία προβολής του ελληνικού φιλοτελισμού να περνά ανεκμετάλλευτη.

Μία τόσο σημαντική επέτειος, όπως τα 150 χρόνια από την εμφάνιση του πρώτου ελληνικού γραμματοσήμου, άξιζε πολύ σπουδαιότερων και ευρύτερων πρωτοβουλιών, έστω και αν μία διεθνής ή πανευρωπαϊκή έκθεση –όπως θα άρμοζε- δεν ήταν εφικτές. Θα έπρεπε, για παράδειγμα, όλα τα σωματεία της χώρας, σε συνεννόηση και με παρότρυνση του ΕΛΤΑ και της ΕΦΟ, να διοργανώσουν μία φιλοτελική εβδομάδα - ή έστω ένα τριήμερο-, σε διαφορετικές ημερομηνίες το καθένα. Κάτι σαν μία «Ημέρα Γραμματοσήμου» με μεγαλύτερη διάρκεια, με ποικίλες φιλοτελικές εκδηλώσεις και δράσεις.

Η ΕΦΟ θα μπορούσε να αναλάβει την ευθύνη της συνεργασίας με τους τοπικούς παράγοντες, αποστολής ομιλητών, ανάρτησης συλλογών χαμηλών φιλοτελικών απαιτήσεων, ελκυστικών για τους μη εξειδικευμένους συλλέκτες, προβολής ταινιών φιλοτελικού περιεχομένου κλπ.

Ο ΕΛΤΑ θα μπορούσε να έχει τυπώσει ένα πολύπτυχο ή ένα ολιγοσέλιδο βιβλιαράκι, κατά το πρότυπο των ξένων, μέσω του οποίου να διαφημίζεται η 150ετία, το ελληνικό γραμματόσημο και η αξία του, ο φιλοτελισμός γενικότερα. Την έκδοση αυτή θα διένειμαν οι κατά τόπους διοργανωτές στους μαθητές των σχολείων κάθε νομού, κατά την επίσκεψή τους στην έκθεση/γιορτή, επίσκεψη που θα μπορούσε να εξασφαλιστεί με απ' ευθείας συνεννόηση ΕΛΤΑ - Υπουργείου Παιδείας. Εκτός από τη δαπάνη της εκτύπωσης του πολυπύχου, ο ΕΛΤΑ θα επιβαρυνόταν και με μία μικρή οικονομική συνεισφορά προς τους συλλόγους, για την κάλυψη των έκτακτων αυτών εξόδων της γιορτής, δαπάνη που θα υπερκαλύπτετο από κάποια σφραγίδα ή προσωπικό γραμματόσημο.

Αυτά ή κάποια άλλα παρόμοια θα μπορούσαν να γίνουν, ώστε να υπάρξει μία προσπάθεια προσέγγισης, έστω και τώρα, του πρωτογενούς εν δυνάμει φιλοτελικού έμφυχου υλικού: των μαθητών. Ενός υλικού που ποτέ, κανείς στην Ελλάδα δεν προσπάθησε σοβαρά να προσεγγίσει. Αντ' αυτών ο ΕΛΤΑ κάνει την δική του έκθεση, οι σύλλογοι βυθίζονται όλο και περισσότερο στην απραξία, η ΕΦΟ, χωρίς πόρους, παρακολουθεί ανήμπορη να επέμβει, ο ελληνικός φιλοτελισμός χάνει ακόμα μία ευκαιρία.

«Κρατάει χρόνια αυτή η κολόνα...»

Υγεία και χαρά σε όλους

Ο πρόεδρος

Η Τήνος, το πανέμορφο κυκλαδίτικο "Νησί της Παναγίας", εκτός από τις ομορφιές και την ιστορική της σημασία, αποτελεί και ένα -μοναδικό ίσως- παράδειγμα σπουδαίας πολιτισμικής προσφοράς στον ελληνικό χώρο. Είναι απορίας άξιο πώς ένα μικρό νησί, με μόλις 194,26 τ. χλμ έκταση, έχει αναδείξει τόσες πολλές προσωπικότητες, ιδίως στον εικαστικό χώρο.

Για τους αρχαίους πρόγονους μας, το νησί ανήκε στον Αίοιο, το θεό του ανέμου. Ήταν ανέκαθεν τόσο μεγάλη η ένταση των μετεμιών στην Τήνο, ώστε μόνο ένας θεός του ανέμου θα μπορούσε να την διαφεντεύει... Ο θεός είχε μάλιστα την κατοικία του πάνω στο βουνό Τσικιάς, το ψηλότερο βουνό του νησιού (685 μ.).

Ένα από τα ονόματα που της είχαν δοθεί στην αρχαιότητα ήταν και "Οφειούσσα", εξαιτίας των πολλών φιδιών που περιλάμβανε η πανίδα του νησιού. Έτσι την αποκαλεί και ο Αριστοτέλης. Πολλοί μάλιστα θεωρούν ότι το όνομα Τήνος προέρχεται από τη φοινικική λέξη "τένοκ" (Ταννοτή) που σημαίνει "φίδι", ενώ άλλοι προτιμούν να προέρχεται από τον Τήνο, αρχηγό μιας ομάδας Ιώνων από την Καρία της Μ. Ασίας που έφτασαν στο νησί περίπου το 1130 π.Χ., κυνηγημένοι από τους Δωριείς.

Ο Όμηρος, στην *Οδύσσεια*, αποκαλεί την Τήνο "Γυραίη Πέτρη", ενώ ο Αριστοφάνης στον *Πλούτο* του την αποκαλεί "σκοροδοφόρο", λόγω των εκλεκτών σκόρδων που παρήγαγε, και ο κωμικός ποιητής Εύπολις αναφέρει ότι έχει πολλούς σκορπιούς.

Τελικά, όλα τα προβλήματα υπερπληθυσμού φιδιών, σκορ-

πιών και άλλων ενοχλητικών ερπετών λύθηκαν με την παρέμβαση του Ποσειδώνα. Ο θεός της θάλασσας ευαισθητοποιήθηκε και έστειλε κάμποσους πελαργούς, οι οποίοι δεν άργησαν να φέρουν την ισορροπία στο ζωικό βασίλειο της Τήνου. Το μόνο που απέμεινε για να τα θυμίζει είναι οι εκφράσεις "τήνια κακά" και "τήνια έχιδνα".

Η Τήνος ονομαζόταν επίσης και "Υδρούσσα" λόγω της αφθονίας των πηγών της. Ο Αθηναίος έκανε μάλιστα αναφορά σε μία θαυματουργή πηγή, "το νερό της οποίας δεν μπορούσε να αναμιχθεί με το κρασί".

Ο Πλίνιος ο Πρεσβύτερος αναφερόμενος στην Τήνο γράφει: "Σε 1.000 βήματα από την Ανδρο και σε 15.000 από τη Δήλο βρίσκεται η Τήνος, με την πρωτεύουσά της. Εκτείνεται σε μήκος 15.000 βημάτων".

Πλουσία σε βλάστηση σε σχέση με τις άλλες Κυκλάδες, η Τήνος έχει μικρές εύφορες κοιλάδες ανάμεσα στα υψώματα, ευνοϊκές για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας και της γεωργίας.

Οι πρώτοι κάτοικοι της Τήνου παραμένουν άγνωστοι. Από τα ιστορικά χρόνια οι κάτοικοι είναι Ίωνες και μιλούν την ιωνική διάλεκτο. Από τον 8ο αι. έως το 655 π.Χ. το νησί, όπως και πολλές από τις Κυκλάδες, βρίσκεται στην κυριαρχία της Ερέτριας. Στους περσικούς πολέμους προσχωρεί στους Πέρσες. Όμως τηνιακό πλοίο θα φέρει στους Έλληνες την είδηση του αποκλεισμού στη Σαλαμίνα από τους Πέρσες. Γι' αυτό και η ονομασία του νησιού θα αναγραφεί αργότερα στον δελφικό τρίποδα.

Όπως και τα άλλα νησιά των

Ο Τορπιλλισμός της Έλλης, προπομπός του Ελληνοϊταλικού

Κυκλαδων, το διάβα της ιστορίας έφερε στην Τήνο Βενετούς, Καταλανούς και Τούρκους. Αποτέλεσμα της μακρόχρονης παρουσίας των Λατίνων στο νησί ήταν η κυριαρχία του καθολικού δόγματος. Οι κάτοικοί του νησιού, περίπου 15.000 όταν την πήραν οι Τούρκοι το 1715, ήταν όλοι σχεδόν καθολικοί, γι' αυτό και η Τήνος είχε το προσωνύμιο "νησί του πάπα".

Στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο η Τήνος σύνδεσε το όνομά της με το θλιβερό επεισόδιο του τορπιλισμού της Έλλης από τους Ιταλούς του Μουσολίνι. Το άτυχο πλοίο χτυπήθηκε ενώ βρισκόταν αγκυροβολημένο στα ανοιχτά,

Η θαυματουργή εικόνα της Μεγαλόχαρης της Τήνου προσελκύει κάθε χρόνο χιλιάδες προσκυνητές

να φθάσουν στην Αίγυπτο, όπου θα μπορούσαν να συνεχίσουν το αγώνα. Μεταξύ αυτών και οι Γεώργιος Παπανδρέου και Κων/νος Καραμανλής.

Τιμή και καμάρι της Τήνου, αλλά και μεγάλη πηγή οικονομικής ευημερίας, είναι ασφαλώς η εκκλησία της Παναγίας που φιλοξενεί τη θαυματουργή εικόνα της, έργο -κατά την παράδοση- των χειρών του Ευαγγελιστή Λουκά. Σύμφωνα με άλλη παράδοση, την εικόνα βρήκε το 1822 μία καλογριά του μοναστηριού Κεκροβουνίου, όταν είδε στ' όνειρό της τον τόπο όπου βρισκόταν κρυμμένη.

Η εκκλησία της Παναγίας κτίστηκε στα χρόνια της Επανάστα-

Ο Χαλεπός με την αιώνια Κοιμωμένη του, ο Σώχος, με τον αγέρωχο Κολοκοτρώνη, ο Φιλιππότης, με τον ...ακούραστο Ξυλοθραύστη, κοσμούν την Αθήνα και μας θυμίζουν την μεγάλη προσφορά των Τηνίων καλλιτεχνών

συμμετέχοντας στους εορτασμούς του Δεκαπενταύγουστου του 1940, προς τιμήν της Θεοτόκου.

Η κατοχή της Ελλάδας από τις δυνάμεις του Άξονα έφερε καταρχήν την Τήνο και τις υπόλοιπες Κυκλάδες στα χέρια των Ιταλών. Αυτό είχε σαν συνέπεια το νησί να χρησιμεύσει ως ενδιάμεσος σταθμός διαφυγής των πολιτικών προσωπικοτήτων της εποχής, στην προσπάθεια τους

της του '21, από Σμυρνιό πρωτομάστορα, σε ρυθμό τρίκλιτης θολωτής βασιλικής, με έντονο δυτικότερο χαρακτήρα. Από τα ωραιότερα αρχιτεκτονικά στοιχεία της είναι το πανέμορφο πολυώροφο καμπαναριό.

Εκείνο όμως που κρατά ψηλά το όνομα της Τήνου στον πολιτισμένο κόσμο είναι το πλήθος των εικαστικών καλλιτεχνών που ανάδειξε, κυρίως γλυπτών. Ασφαλώς έπαιξε ρόλο σε αυτό η ύπαρξη

Ο Νικόλαος Γύζης με δύο από τα κορυφαία έργα του: Κρυφό σκολειό και Τα αρραβωνιάσματα.

Ο Νικηφόρος Λύτρας και το Ψάθινο καπέλο, έργο του γιού του Νίκου

εκλεκτής ποιότητας μαρμάρου στο νησί και η μαρμαρογλυπτική τέχνη που ήταν ανέκαθεν ιδιαίτερα ανεπτυγμένη. Όμως η Τήνος δεν είναι το μόνο ελληνικό νησί με καλής ποιότητας μάρμαρο. Τι να ήταν άραγε αυτό το ξεχωριστό που συνέβαλε στη δημιουργία αυτής της σπουδαίας θηνιακής εικαστικής παράδοσης; Ποιος άλλος μικρός τόπος, όπως το νησί της Τήνου, αξιώθηκε να βγάλει τόσα σπουδαία ονόματα στη γλυπτική, αλλά και στη ζωγραφική; Ποιους να πρωτοαναφέρει κανείς! Το μεγάλο Γιαννούλη Χαλεπά, τους αδερφούς Φυτάλη, τον Γεώργιο Βιτάλη, τον Δημ. Φιλιππίδη, τον Λάζαρο Σώχο; Ή τους κορυφαίους Έλληνες ζωγράφους Νικηφόρο Λύτρα, Νικολάου Λύτρα και Νικολάο Γύζη;

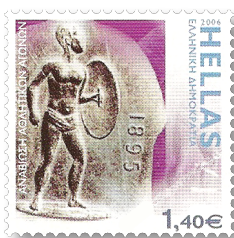
Από αθλητικής πλευράς, η Τήνος έχει μία σημαντική πρωτιά: διοργανώθηκαν εκεί οι πρώτοι πανελλήνιοι αθλητικοί αγώνες. Από 15-17 Αυγούστου 1895, λίγους μήνες πριν από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896, διοργανώθηκαν τα "Τήνια", στα οποία έλαβαν μέρος αθλητές αθλητικών συλλόγων από όλη την Ελλάδα, καθώς και από τη Σμύρνη. Οι αγώνες αυτοί θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν προπομπές της αναγέννησης του ελληνικού αθλητισμού, ίσως και της αναβίωσης των Ολυμπιακών Αγώνων που ακολούθησαν. Γι' αυτό και απέκτησαν ιδιαίτερη σημασία για την ιστορία του αθλητισμού στη χώρα μας.

Οι ομορφιές της Τήνου είναι αναρίθμητες. Τα χωριά της, όλα με λιγότερους από 500 κατοίκους, σκορπισμένα σε μικρές πράσινες

οάσεις, διατηρούν ακόμα ανέπαφη τη γοητεία και τη χάρη της κυλαδίτικης αρχιτεκτονικής και σώζουν σπουδαία μνημεία της νησιωτικής λαϊκής τέχνης. Ολόκληρο το νησί είναι ένα απέραντο μουσείο, με τα θαυμάσια μαρμάρινα καμπαναριά του - βρίσκονται σήμερα σε όλα τα νησιά των Κυκλάδων-, τους έξοχους θηνιακούς περιστερώνες, τους αληθινά κεντημένους τοίχους... Όλα καμωμένα με πολύ μεράκι, από τους απaráμιλλους λαϊκούς τεχνίτες και τη μεγάλη παράδοση του κυκλαδίτικου νησιού.

Εκτός όμως από τις πολλές φυσικές ομορφιές και την εκκλησία της Μεγαλόχαρης, ο επισκέπτης έχει στη διάθεσή του μία μεγάλη ποικιλία αρχαιολογικών χώρων, μουσείων και πολιτιστικών ιδρυμάτων, όπως το Ναό του Ποσειδώνα, το Αρχαιολογικό Μουσείο, το Μουσείο της Έλλης, το Σκευοφυλάκιο Μουσείο Χαλεπά, το Σπίτι του Χαλεπά, το Μουσείο Σώχου, το Μουσείο Αρνάδου, το Μουσείο Κεχροβουνίου, το Μουσείο Τηνίων Καλλιτεχνών, κ.ά.

Ιδιαίτερη αναφορά αξίζει να γίνει στο Μουσείο Τηνίων Καλλιτεχνών. Ιδρύθηκε το 1930 και περιλαμβάνει έργα γλυπτικής και ζωγραφικής των σπουδαίων τέκνων του νησιού. Τα έργα προέρχονται από αγορές, αλλά και δωρεές των ίδιων των δημιουργών τους. Από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα εμπλουτίζεται συνεχώς και έχει καταστεί μία αξιόλογη πινακοθήκη που προσελκύει το δικαιολογημένο ενδιαφέρον των φιλότεχνων επισκεπτών του νησιού.

Αναμνηστική έκδοση για τα 100 χρόνια των "Τηνίων" (1895-1995).

Παντελής Ι. Λεούσης

Οι δύο όψεις του μεταλλίου των "Τηνίων" του 1895.

Η ΜΟΥΣΤΑΡΔΑ

Η μουστάρδα είναι ένα άρτυμα που συνοδεύει, βελτιώνει, αρωματίζει και συμπληρώνει το κυρίως φαγητό. Παρασκευάζεται από τους σπόρους σιναπιού, του οποίου οι σπόροι είναι μικροί, με διάμετρο που δεν ξεπερνά το 1 χιλ. Το χρώμα του σιναπόσπορου ποικίλλει μεταξύ του λευκού-κιτρινωπού και του μαύρου, ανάλογα την ποικιλία, χρωματίζοντας με αυτό τον τρόπο και το τελικό προϊόν.

Το σινάπι φύεται σε ψυχρά κλίματα, κυρίως στις περιοχές του Β. Καναδά και της Β. Ντακότα όπου η ποιότητα του παραγόμενου σιναπόσπορου αξιολογείται ως η καλύτερη του είδους. Ακολουθούν σε ποιότητα οι παραγωγές των Ανατολικών Ευρωπαϊκών χωρών, όπως της Ρουμανίας, Τσεχίας, Πολωνίας.

Η ονομασία της μουστάρδας προέρχεται από το λατινικό *mustum ardens* (καυτερός μούστος) και οι Έλληνες την πήραμε από τους Γάλλους, αφού το σινάπι στα γαλλικά λέγεται μουτάρντ (*moutarde*).

Η μουστάρδα απαντάται σε πολλές εθνικές κουζίνες, στις πέντε ηπείρους, από παλιά, και είναι το πρώτο σε κατανάλωση άρτυμα μετά το αλάτι και το πιπέρι. Το πρώτο χειρόγραφο κείμενο μαγειρικής που αναφέρεται σε συνταγή μουστάρδας είναι το *De re coquinaria d'Apicius*, του 15ου αιώνα.

Εκτός από τον σιναπόσπορο, βασικά συστατικά της μουστάρδας είναι ο το ξύδι, η ζάχαρη, το αλάτι, το χρώμα (ταρτραζίνη ή κουρκουμάς) και διάφορες αρωματικές - αρωματικές ύλες που διαφέρουν από τόπο σε τόπο και που δημιουργούν τη διαφορά στη γεύση.

Ο τρόπος παραγωγής της μουστάρ-

δας ποικίλλει από χώρα σε χώρα. Όμως, δύο είναι οι κύριες σχολές παραγωγής μουστάρδας: η Γερμανική και η Γαλλική σχολή (Dijon). Η διαφορά τους είναι βασική και αφορά κυρίως στην επεξεργασία της κύριας πρώτης ύλης, του σιναπόσπορου. Οι Γάλλοι αλέθουν τον μουλιασμένο σπόρο και τον περνάνε από κόσκινα ώστε να απομακρυνθεί ο φλοιός και να χρησιμοποιηθεί μόνο ο πυρήνας (η ψίχα), ενώ οι Γερμανοί χρησιμοποιούν το σπόρο ολόκληρο, χωρίς καμία επεξεργασία.

Τα βασικά στάδια παραγωγής μουστάρδας είναι :

Ανάμιξη του σιναπόσπορου με νερό, ξύδι, αλάτι και προάλεση του μίγματος.

Κατόπιν σε μια δεξαμενή ομογενοποίησης προστίθενται και τα λοιπά συστατικά της συνταγής και το σύνολο αλέθεται και πάλι από μύλους.

Τέλος, το προϊόν ψύχεται, απαιερώνεται και οδηγείται σε δεξαμενή ωρίμανσης έως την συσκευασία.

Εκτός από την γερμανική (*Süßer Senf*) και την γαλλική (*Moutarde de Dijon*), υπάρχουν πλήθος άλλων εθνικών συνταγών παρασκευής μουστάρδας, όπως η αμερικανική (yellow mustard), η Αγγλική (δυνατή και καυτερή) και πολλές άλλες.

Η μουστάρδα έχει λίγες θερμίδες, χαμηλά λιπαρά και καθόλου χοληστερόλη. Η θρεπτική αξία της οφείλεται στον σιναπόσπορο ο οποίος έχει υψηλά ποσοστά πρωτεϊνών, ιχνοστοιχείων και μετάλλων, όπως το ασβέστιο, το μαγνήσιο, το κάλιο και η νιασίνη.

Τρώτε λοιπόν μπουστάρδα, "αν έτσι σας αρέσει"!

Π. Ι. Λ.

Η πιο γνωστή μάρκα γαλλικής μουστάρδας από την πόλη Ντιζόν

Πάλη: Το άθλημα του ημίθεου Ηρακλή.

του Θανάση Απέργη

Η πάλη είναι ένα γυμνικό άθλημα, ιδιαίτερα αγαπητό στους άνδρες που, από παιχνίδι και γυμναστική άσκηση κατά την αρχαιότητα, εξελίχθηκε σε άθλημα. Δυο άντρες πάλευαν και ο δυνατότερος στεφόταν νικητής.

Κατά τη μυθολογία, ο Ηρακλής νίκησε τον βασιλιά της Λιβύης Ανταίο, τον μεγαλόσωμο γιο του Ποσειδώνα, ο οποίος από σύστημα “καταπάλαιε και απέκτεινε τους ξένους” (Πινδ. Ισθμ. Δ’), χρησιμοποιώντας λαβές πάλης. Μεταξύ άλλων, νίκησε και τους Αχελώο και Τρίτωνα.

Ένας άλλος μύθος αναφέρει ότι η πάλη στην αρχαία Ελλάδα ήταν εύρημα του θεού Ερμή.

Ο Φιλόστρατος λέει ότι την πάλη εφεύρε και δίδαξε στους ανθρώπους η κόρη του Ερμή, η Παλαίστρα. Ο ίδιος για να τονίσει τη χρησιμότητα της πάλης στον πόλεμο, αναφέρει πως στις Θερμοπύλες, το 480 π.Χ., όταν έσπασαν τα δόρατα και τα σπαθιά των τριακοσίων Σπαρτιατών του Λεωνίδα, έπεσαν επάνω στους εχθρούς τους με γυμνά χέρια.

Κατά τον Πίνδαρο, την “άνω πάλη” εφεύρε ο Θησέας και την “κάτω πάλη” ο Κερκύων. Ο ιστο-

ριογράφος Ίστρος αναφέρει πως η ίδια η θεά Αθηνά δίδαξε την πάλη στον Θησέα, για να νικήσει τον Μινώταυρο.

Στην Αρχαία Ελλάδα η πάλη αποτελούσε το κυριότερο μέσο αγωγής των νέων. Είχε τον χαρακτήρα επίδειξης, ετοιμότητας πνεύματος, τέχνης και δύναμης, και ήταν απαλλαγμένη από κάθε αίσθημα οργής και κτηνώδους ερεθισμού. Ο Πλάτων, στο Συμπόσιο, χαρακτηρίζει την πάλη ως “τεχνικότατον και πανουργότατον των αθλημά-

των”.

Πολύ πριν από το 2500 π.Χ., οι Αιγύπτιοι επιδίδονταν σε ασκήσεις πάλης, όπως φανερώνουν αρχαϊκά αγγεία, αμφορείς, γλυπτά ή γραπτά στοιχεία, και οι λαξευμένες παραστάσεις στους τοίχους, πάνω από τους τάφους του Μπενί Χασάν.

Το αγώνισμα, πάντως, ήταν γνωστό τον 8ο αιώνα π.Χ., αφού ο Όμηρος αναφέρεται σε αυτό στην Ιλιάδα, στα “άθλα επί Πατρόκλω”. Ήταν αγώνες που έγιναν κατά τη διάρκεια της πολιορκίας της Τροίας, προς τιμή του Πάτροκλου, και είχαν για αθλοθέτη τον Αχιλλέα.

Η πάλη εισήχθη στα Ολύμπια το 708 π.Χ. στους άνδρες και το

Ο Ηρακλής θεωρείται ο πρώτος παλαιστής που χρησιμοποίησε λαβές στον αγώνα πάλης με τον Ανταίο.

Ο μυθικός αγώνας πάλης μεταξύ Πηλέα και Αταλάντης σε μελανόμορφο αγγείο.

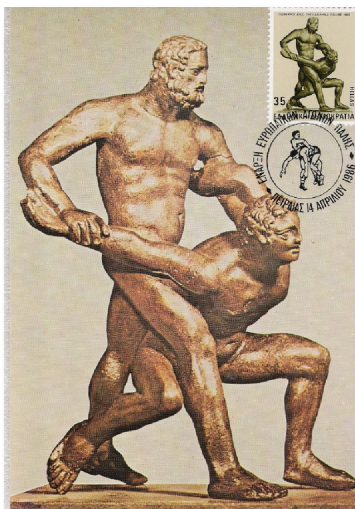
Από αριστερά: α. Η πάλη ήταν αναπόσπαστο κομμάτι της άθλησης στην αρχαία Ελλάδα. β. Ελάχιστα πράγματα έχουν αλλάξει στους κανονισμούς του αθλήματος από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. γ. Οι “γυμνικοί αγώνες” καθιερώθηκαν το 648π.Χ. στην ΙΕ΄ Ολυμπιάδα.

632 π.Χ. στους παίδες, τόσο ως αυτόνομο άθλημα, όσο και ως τμήμα του πεντάθλου. Υπήρχαν δύο μορφές πάλης: η ορθία, κατά την οποία οι αθλητές αγωνίζονταν μέχρις ότου ο ένας να πέσει στο έδαφος, και η κάτω πάλη, κατά την οποία οι αθλητές αγωνίζονταν και στο έδαφος, μέχρις ότου ο ένας αναγκαστεί να παραδεχθεί την ήττα του, να παραιτηθεί και να αποσυρθεί. Ο παλαιστής ύψωνε το χέρι του, με το μέσο δακτύλιο τεντωμένο, για να τον δει ο κριτής, ο οποίος είχε υποχρέωση αμέσως με το σημείο απαγόρευσης, να διακόψει τον αγώνα.

Στην παλαιστρα υπήρχαν διαφορετικοί χώροι για τα δύο είδη πάλης. Η ορθία γινόταν στην άμμο, πάνω σε σκάμμα. Η αλίνδης γινόταν, συνήθως, σε βρεγμένο χώμα. Η ορθοπάλη είναι το πρώτο βαρύ αγώνισμα που εισήλθε στο πρόγραμμα των Ολυμπιακών Αγώνων. Στη συνέχεια, καθιερώθηκε στους πανελλήνιους αγώνες, στα Πύθια, στα Νέμεα και στα Ίσθμια. Ήταν από τα πιο αγαπημένα αγωνίσματα των Ελλήνων. Είχε γρήγορες και θαυματικές φάσεις, και ο αγώνας δεν διαρκούσε πολύ. Εάν ένας παλαιστής θεωρείτο ασυναγώνιστος, οι υπό-

Το άθλημα της πάλης υπάρχει στο πρόγραμμα των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας, του 1896.

Σύμπλεγμα παλαιστών σε γλυπτό της ελληνιστικής εποχής (Μουσείο του Μονάχου).

λοιποι είχαν δικαίωμα να αποσυρθούν πριν τον αγώνα χωρίς κυρώσεις. Στην περίπτωση αυτή, ο παλαιστής ανακηρυσσόταν "νικητής ακόνιτι", δηλαδή χωρίς να σκονιστεί από την άμμο του σκάμματος.

Η κάτω πάλη ποτέ δεν συμπεριλήφθηκε στο ολυμπιακό πρόγραμμα, αλλά ούτε και στους πανελλήνιους αγώνες. Η εξήγηση πρέπει να αποδοθεί στην επικινδυνότητα για τη ζωή των αθλητών και στη μεγάλη διάρκεια των αναμετρήσεων, γεγονός που κούραζε τους θεατές που παρακολουθούσαν τους αγώνες.

Σε γενικές γραμμές, η αρχαία πάλη έχει πολλά κοινά σημεία με τη σημερινή. Υπήρχαν ορισμένοι κανόνες, τους οποίους οι παλαιστές δεν έπρεπε να παραβούν, όπως λ.χ. να μη χτυπούν στο λαιμό και στα γεννητικά όργανα τον αντίπαλο, να μη δαγκώνουν, να μη βγαίνουν από τον ορισμένο χώρο, να μη χτυπούν τον αντίπαλο όπως στην πυγμαχία. Όσοι παραβίαζαν τους κανόνες τιμωρούνταν με χρηματικό πρόστιμο, αποβολή από τους αγώνες, ακόμα και με σωματικές ποινές. Όταν οι παλαιστές έβγαιναν έξω από το σκάμμα, οι κριτές διέκοπταν

- Από αριστερά: α. Οι παλαιστές που αμύνονται προσπαθούν με κάθε τρόπο να αποφύγουν την πτώση. β. Στην ελληνορωμαϊκή πάλη απαγορεύεται το κράτημα του αντιπάλου κάτω από τον γοφό. γ. Στην ελεύθερα πάλη, επιτρέπεται το κράτημα του αντιπάλου από τα πόδια.

τον αγώνα και επανέφεραν τους παλαιστής στο κέντρο του, υποχρεώνοντάς τους να συνεχίσουν με την ίδια λαβή που είχαν πριν από τη διακοπή του αγώνα. Τους κανονισμούς αυτούς, σύμφωνα με την παράδοση, τους καθόρισε ο Σικελός Ορίκαδμος.

Οι παλαιστής αγωνίζονταν φορώντας στη μέση ένα περιζώμα, μια ζώνη, που είχε σαν σκοπό να προφυλάξει τους παλαιστής από ατυχήματα. Ωστόσο, από την ΙΕ΄ Ολυμπιάδα, το 648 π.Χ., ο αγώνας πάλης καθιερώθηκε να είναι γυμνικός. Έτσι αφαιρέθηκε το περιζώμα. Παλεύοντας στο σκάμμα που ήταν γεμάτο με βρεγμένη άμμο, στο σώμα τους κολλούσε λάσπη. Μετά τον αγώνα αφαιρούσαν τη λάσπη, χρησιμοποιώντας ειδικό εργαλείο, τη "στλεγκίδα" και πλένονταν στο λουτρό με άφθονο νερό.

Οι Ρωμαίοι, με την κατάκτηση της Ελλάδας, ασπαστήκαν και τον πολιτισμό της. Αναπόφευκτα, η πάλη έγινε από τα αγαπημένα τους θέαματα, αλλά ο χαρακτήρας της αλλοιώθηκε. Από φιλική συνάντηση μετατράπηκε σε αιματηρό θέαμα που φανάτιζε τα πλήθη. Οι συναντήσεις αυτές τελείωναν, συνήθως, με το θάνατο ενός από τους διαγωνιζόμενους. Με τη

διάδοση του χριστιανισμού και την κατάργηση των Ολυμπιακών Αγώνων από τον Αυτοκράτορα του Βυζαντίου Θεοδόσιο, το 393 μ.Χ., η πάλη έχασε την αίγλη της. Στο Μεσαίωνα παρέμεινε πάντως το πιο δημοφιλές λαϊκό άθλημα και στο Βυζάντιο χρησιμοποιούταν για την προετοιμασία των ακριτών.

Επίσημη εμφάνιση της πάλης στην Ελλάδα γίνεται το 1859 κατά τη διάρκεια της 1ης Ζάππειας Ολυμπιάδας.

Στα τέλη του 18ου με αρχές του 19ου αιώνα, με επίκεντρο τη Γαλλία, αρχίζει να διαμορφώνεται στην Ευρώπη το στυλ της ονομαζόμενης σήμερα ελληνορωμαϊκής πάλης. Το 1848, κατασκευάστηκαν στο Παρίσι, οι πρώτες αρένες, στις οποίες αγωνίζονταν επαγγελματίες παλαιστής. Στη Βρετανία, αλλά και τις χώρες της Ασίας και της Αμερικής, κυριαρχεί η ελευθέρα πάλη.

Το 1896, η πάλη περιελήφθη στο πρόγραμμα των Α΄ Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας. Οι παλαιστής αγωνίστηκαν σε μία και μοναδική κατηγορία, αυτή των βαρέων βαρών. Στις πρώτες διοργανώσεις δεν υπήρχε χρονικός περιορισμός για την ανάδειξη του νικητή.

Σήμερα, οι κατηγορίες διαμορφώνονται ανάλογα με το σωματικό βάρος των αθλη-

Από αριστερά: α. Η ελευθέρα πάλη είναι πιο θεαματική γιατί οι παλαιστής μπορούν να κάνουν λαβές σε κάθε μέρος του σώματος του αντιπάλου του. β. Ο παλαιστής που βρίσκεται σε άμυνα, με την πλάτη προς το ταπί και ακουμπά στον ένα αγκώνα για να μην έρθει στους δύο ώμους, βρίσκεται σε θέση κινδύνου. γ. Νικητής με πτώση είναι ο παλαιστής που θα κρατήσει τον αντίπαλο του με τους ώμους στο ταπί.

τών. Τόσο στην ελευθέρα όσο και στην ελληνορωμαϊκή πάλη, υπάρχουν 7 κατηγορίες για τους άνδρες, ενώ για τις γυναίκες υπάρχουν 4, μόνο στην ελευθέρα πάλη.

Το πρώτο παγκόσμιο πρωτάθλημα ελληνορωμαϊκής πάλης διεξήχθη το 1904, στη Βιέννη, ενώ η Διεθνής Ομοσπονδία Ερασιτεχνικής Πάλης (FILA) ιδρύθηκε το 1912. Οι γυναίκες άρχισαν να αγωνίζονται επίσημα από το 1987, ενώ Ολυμπιακό άθλημα έγινε το 2004.

Η ελληνική πάλη έχει κατακτήσει συνολικά έντεκα ολυμπιακά μετάλλια, 1 χρυσό, 3 ασημένια και 7 χάλκινα.

Κορυφαίο παλαιστή της ελληνορωμαϊκής πάλης για τον 20ο αιώνα η FILA ανέδειξε τον Α. Καρέλιν (3 χρυσά, 1 ασημένιο σε Ολυμπιακούς Αγώνες, 9 φορές παγκόσμιος πρωταθλητής) και της ελευθέρως πάλης τον Α. Μεντβέντ (3 χρυσά σε Ολυμπιακούς Αγώνες, 7 φορές παγκόσμιος πρωταθλητής). Κορυφαία αθλήτρια της εκατονταετίας αναδείχθηκε η Κινέζα Ζίνε Γιονγκ.

Σύμφωνα με τους κανονισμούς η ελληνορωμαϊκή και η ελευθέρα πάλη διαφέρουν ως προς το στυλ. Η διαφορά βρίσκεται στα

πόδια. Στην ελληνορωμαϊκή πάλη απαγορεύεται στον παλαιστή να χρησιμοποιεί τα πόδια για να αμυνθεί ή να επιτεθεί ενώ, αντίθετα, οι παλαιστές της ελευθέρως, εκτός από τα χέρια, χρησιμοποιούν και τα πόδια.

Στόχος του παλαιστή είναι να ακουμπήσουν οι πλάτες του αντιπάλου στο ταπί και να τον κρατήσει στη θέση αυτή. Ο παλαιστής μπορεί, επίσης, να αναδειχθεί νικητής, λόγω τεχνικής υπεροχής, να τελειώσει τον αγώνα με διαφορά βαθμών (τεχνικά σημεία), λόγω τραυματισμού, εγκατάλειψης, παράβασης κανονισμών ή αποκλεισμού του αντιπάλου. Και στα δύο στυλ, οι αθλητές κερδίζουν σημεία για κάθε ρίψη του αντιπάλου στο ταπί και για τις τεχνικές που εφαρμόζουν.

Κάθε αγώνας διαρκεί δύο δίλεπτα, με διάλειμμα μεταξύ τους 30 δευτερολέπτων. Σε κάθε περίοδο ανακηρύσσεται νικητής. Οι αθλητές εμφανίζονται στον αγώνα με μπλε μαγιό ο ένας και κόκκινο ο άλλος για να διακρίνονται εύκολα. Οι αγώνες διεξάγονται σε κυκλικό ταπί με διάμετρο 9 μέτρων (παλαιστρα).

Ολυμπιάδα 2004.
Αρτ. Κιουρεγιάν:
Χάλκινο μετάλλιο στην πάλη.

Γραμμάτωση-ποδοσφαιρικές φανέλες!

Δεν είναι λίγοι οι νεαροί οπαδοί των ομάδων που αγοράζουν αθλητικές φανέλες, κυρίως ποδοσφαιρού. Διαλέγουν μάλιστα εκείνη που φέρει τον αριθμό του αγαπημένου τους παίκτη, ο οποίος είναι ο καλύτερος, κατά τεκμήριο ή κατά την εκτίμηση του οπαδού. Είναι γνωστό εξάλλου ότι πολλοί σύλλογοι πληρώνουν αστρονομικά ποσά για την αγορά παικτών που βρίσκονται στο τέλος της σταδιοδρομίας τους, αποβλέποντας, μεταξύ άλλων, και στις πωλήσεις των φανελών (π.χ., Μπέκαμ).

Το νησί Βανουάτου των 250.000 κατοίκων (Νότιος Ειρηνικός) σκέφτηκε ότι, εκδίδοντας αυτοκόλλητα γραμμάτωση σε σχήμα αθλητικής φανέλας, θα εντυπωσιάσει τους ποδοσφαιρόφιλους και θα αυξήσει τις πωλήσεις του. Η σειρά που έθεσε σε κυκλοφορία το 2006, με την ευκαιρία του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος ποδοσφαιρού, περιλαμβάνει 4 «φανελες», ένα φεγιέ τετράγωνο με τα τέσσερα γραμμάτωση, αλλά και ένα δεύτερο, αυτή τη φορά ...ολοστρογγυλό.

Όσοι παραλείψατε να τα προμηθευτείτε, σπεύσατε (στους εμπόρους, τώρα πια)!

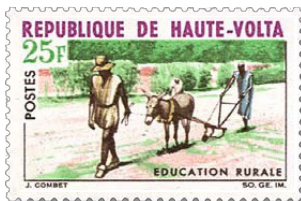

Ο κυρ Μέντιος!

Πρώτοι τον ανακάλυψαν και τον χρησιμοποίησαν οι κάτοικοι της Αφρικανικής ηπείρου. Πριν 5000 χρόνια περιπλανιόταν κοπαδιαστά στις απέραντες αφρικανικές πεδιάδες, ελεύθερος και ωραίος, χωρίς να σύρει βαρυφορτωμένα κάρα, ή να φέρει σαμάρια και άλλα βάρη στην πλάτη. Ήρεμο ζώο από χαρακτήρα, εξημερώθηκε εύκολα και μπήκε στη δουλειά, στο πλευρό του ανθρώπου, προσφέροντάς του ανεκτίμητες υπηρεσίες.

Η επιλογή του γαϊδάρου ως υποζυγίου δεν υπήρξε ποτέ πρώτη επιλογή του ανθρώπου. Τον επέλεξαν οι πιο φτωχοί, αυτοί που δεν μπορούσαν να έχουν άλογο.

Οι λόγοι πολλοί, με κυριότερους την απεριόριστη παροιμιώδη υπομονή του, την αντοχή του σε βάρη δυσανάλογα με το σώμα του, την ικανότητα του να μετακινείται σε δυσπρόσιτα μέρη και το χαμηλό κόστος διατροφής του σε σχέση με το σανά, λίγη πράσινη βοσκή...

Σε μύριες όσες δουλειές χρησιμοποιήθηκε ο γαϊδαρος. Οργωσε, κουβάλησε το μανάβη με την πιατέλα του, φορτώθηκε κάθε είδους φορτία, αγόγγυστα, καρτερικά...

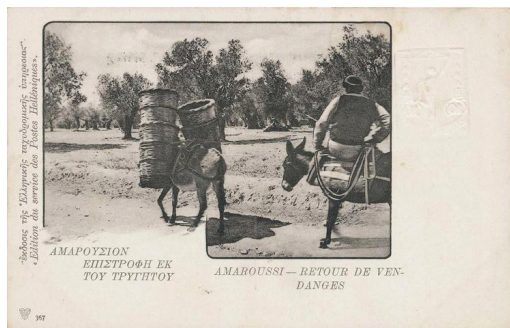
Σε ένα τάφο της αρχαίας Άβυδου της Αιγύπτου βρέθηκαν καλοδιατηρημένα λείψανα γαϊδάρου ηλικίας περίπου 5000 ετών. Ο σκελετός του ήταν ελαφρά παραμορφωμένος σε σχέση με αυτόν των άγριων γαϊδάρων, πράγμα που αποδεικνύει ότι από τότε επωμιζόταν τα βάρη που του φόρτωνε το αφεντικό του.

Γ' αυτό και στη Γαλλία του έχουν δώσει το προσωνύμιο "το άλογο του φτωχού". Ωστόσο στη Γαλλία δεν τιμούν το γαϊδαρό μόνο για τις υπηρεσίες που τους προσφέρει. Σε πολλές επαρχίες τιμούν και το κρέας του, το οποίο κάνουν μάλιστα και λουκάνικα, κυρίως στην Προβηγκία!

Και μία λεπτομέρεια: γάλα της γαϊδούρας θε-

...οδήγησε τον χωριάτη στα περιβόλια του, έσυρε την άμαξα με τις κυράδες έχοντας στην πλάτη τον αμαξά, ακόμα και στον βεδουίνιο συμπαραστάθηκε, έστω και αν από τη μεγάλη ζέση οι δυνάμεις του ήταν έκδηλα μειωμένες.

Ο γαίδaros ήταν πάντα ο καλύτερος συνεργάτης του γεωργού.

ωρείται ως το πλησιέστερο σε σύνθεση με αυτό της γυναίκας. Τα παλιά χρόνια μάλιστα το γαϊδουρινό γάλα δινόταν σε παιδιά που

Για τη διατροφή του είναι αρκετό λίγο σανό, λίγη πράσινη βοσκή...

των Δημοκρατικών των ΗΠΑ.

Ο γαίδaros έχει το ρόλο του και στη χριστιανική θρησκεία, ως σύμβολο ταπεινότητας, κάτι που υποδηλώνεται και στην Καινή Διαθήκη, τόσο με την παρουσία του στη φάτνη της γέννησης, συντροφιά με τα βόδια, όσο και με την είσοδο του Χριστού στα

“Γιορτή του γαϊδάρου και των παραδόσεων”

έπασχαν από κοκίτη, ως θεραπευτικό της ασθένειας.

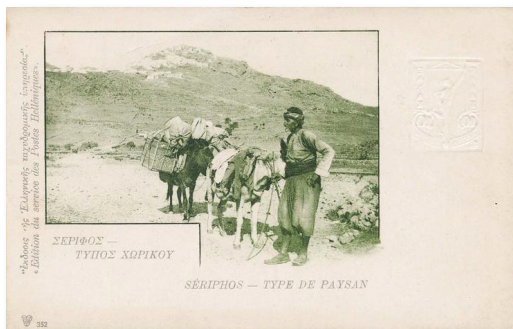
Για τους λαούς της Μεσογείου, ο γαίδaros είχε πάντα ξεχωριστή θέση. Ακόμα και σήμερα αποτελεί το σύμβολο της Προβηγίας, ενώ στην Κορσική θεωρείται ιερό ζώο. Ένα υποείδος γαϊδάρου που ζει στην Καταλονία αποτελεί το σύμβολο της περιοχής. Αλλά και πέραν του Ατλαντικού, ο γαίδaros είναι το ανεπίσημο σύμβολο

Ιεροσόλυμα “επί πώλου όνου”. Αλλά και η φυγή στην Αίγυπτο έγινε με τη βοήθεια του συμπαθούς ζώου. Η αγιογραφία θέλει την Παναγία με το Χριστό επάνω του και τον Ιωσήφ να ακολουθεί πεζή.

Κάποια στιγμή οι πρόγονοί μας δημιούργησαν και το γαίδaro υβρίδιο. Με τη δι-

Τετρακίνηση...

Ράτσες ιταλικών
...γαϊδάρων.

Αλλά και οι κάτοικοι της Δαλματίας είναι υπερήφανοι για τα γαϊδούρια τους!

Ο Σάντσο Πάντσα, ο υπηρέτης του Δον Κιχώτη, συνοδεύει πάνω στο ταπεινό γαϊδουράκι.

ασταύρωση φοράδας με γαϊδούρι δημιουργήθηκε το μουλάρι (ημίονος, αν προτιμάτε), ενώ η διασταύρωση αλόγου με γαϊδούρα έδωσε τον γίννο. Τόσο το μουλάρι, όσο και ο γίννος, ως υβρίδια, δεν δίνουν απογόνους.

Με την εξέλιξη της τεχνολογίας και με τις τεράστιες αλλαγές που σημειώθηκαν στις μεταφορές και στον τρόπο καλλιέργειας της γης, τα συμπαθή τετράποδα, όσα δεν οδηγούνται στο χασάπη ή δεν καταλήγουν να γίνουν ζωοτροφή, απελευθερώνονται και επανέρχονται, προοδευτικά, στην άγρια κατάσταση. Τέτοιες μεγάλες αγέλες "απελεύθερων" γαϊδάρων συναντάμε ήδη στην Αυστραλία και στις ΗΠΑ.

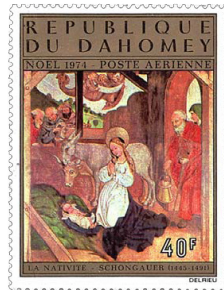
Βέβαια, παρά τη μεγάλη προσφορά του άκακου και πολλαπλών χρήσιμοι αυτού ζώου, και παρά τον ήλιο χαρακτήρα και συμπεριφορά

του, χρησιμοποιούμε το όνομά του για να κακοχαρακτηρίσουμε ανθρώπους, όπως "είσαι γαίδαρος", "γαϊδουρινή συμπεριφορά", "παραγαϊδούρες τελευταία", αυτό είναι "μεγάλη γαϊδουριά" κλπ. Μήπως θα έπρεπε να αναθεωρήσουμε τη θέση μας απέναντι στο συμπαθέστατο "Κυρ Μέντιο" (όπως τον αποκαλούσαν κάποια "αναγνωστικά" του δημοτικού, πάλαι ποτέ); Μήπως αυτό το υβρεολόγιο που φέρει απαξιοπικά το όνομά του είναι άδικο πέρα για πέρα;

Παντελής Ι. Λεουσης

Στη φάτνη, το γαϊδουράκι ζέστανε με τα χνώτα του το Χριστό.

Όταν χρειάστηκε η Αγία Οικογένεια να φύγει για την Αίγυπτο, πάλι αυτό θα τους μεταφέρει.

Αλλά και στην Ιερουσαλήμ, ο Χριστός μήκε "μετά βαΐων και κλάδων" "επί πώλου ονού".

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑ ΣΑΣ ΝΕΑ!

Νέα Διοικητικά Συμβούλια

▪ Μετά τις πρόσφατες αρχαιρεσίες του Φιλοτελικού Συλλόγου Καβάλας, το νέο ΔΣ διαμορφώθηκε σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος Αθανάσιος Καρακάς
Αντιπρόεδρος Ιωάννης Ευθυμίου
Γεν. Γραμματέας Γεώργιος Ζέρβας
Ειδ. Γραμματέας Δημήτριος Μητάκος
Ταμίας Δημήτριος Λαγιάς
Έφορος Στυλιανός Τσαμπάζης
Σύμβουλος Βασίλειος Σαμαράς

▪ Στις 14 Φεβρουαρίου διεξήχθησαν αρχαιρεσίες στην Ε. Ε. Σ. Καρτών Μάξιμουμ. Μετά την σύστασή του σε σώμα, το νέο ΔΣ διαμορφώθηκε ως εξής:

Πρόεδρος Νίκος Μαλλούχος
Αντιπρόεδρος Βασίλης Αγραφιώτης
Γ. Γραμματέας Κώστας Σαμανίδης
Ταμίας Παναγιώτης Γεωργίτσος
Μέλη: Σπύρος Σουλιμιώτης
Μιχάλης Κατσαρός, Κώστας Κόγκος

Διεθνής έκθεση INDIPEX '2011

Στην Διεθνή έκθεση INDIPEX '2011 που διεξήχθη στο Ν. Δελχί της Ινδίας από 12 έως 18 Φεβρουαρίου, τα ελληνικά εκθέματα τιμήθηκαν με τις ακόλουθες βραβεύσεις:
ΧΡΥΣΟ

Γ. Σπάρης, *Η αναμνηστική έκδοση των πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων, Αθήνα 1896.*

Ε. Κούτσικας, *Ελληνική Διοίκηση Δεδέαγατς.*

ΜΕΓΑΛΟ ΕΠΙΧΡΥΣΟ

Α. Παπαδόπουλος, *Τα βρετανικά ταχυδρομεία στο Λεβάν 1857-1923.*

Α. Καραμήτσος, *Κατάλογος γραμματοσήμων Hellas 2010.*

Ε.Φ.Ε., *Φιλοτέλεια* (τόμος 2009).

ΕΠΙΧΡΥΣΟ

Δ. Μεντεσιδής, *Ταχυδρομική ιστορία Δυτικής Μακεδονίας 1696-1929.*

Α. Γαληνός, *Διασυμμαχική Θράκη 1919-*

1920.

ΜΕΓΑΛΟ ΑΡΓΥΡΟ

Ν. Καρανικόλας, *Γερμανικό στρατιωτικό ταχυδρομείο νήσων Αιγαίου INSELPOST, 1944-1945.*

Φ.Ε. Πατρών, *Φάρος του φιλοτελιστή.*

ΕΠΑΡΓΥΡΟ, Ν. Μπεργιόπουλος, *Κατάλογος-Μελέτη ειδικών αναμνηστικών σφραγίδων 1981-1990.*

Με χρυσό μετάλλιο και 90 β. τιμήθηκε επίσης ο Άκισ Χρίστου, μέλος του συλλόγου μας από την Κύπρο (*Η έκδοση της Βασίλισσας Βικτωρίας 1880-1896*).

BALKANFILA 2012

Η προσεχής BALKANFILA θα διεξαχθεί στην πόλη Μάριμπορ της Σλοβενίας, από 24 έως 27 Μαΐου, με το όνομα MARIBOFILA 2012. Συνδυάζεται με την καθιερωμένη έκθεση ALPEN-ADRIA, στην οποία συμμετέχουν οι χώρες που συνορεύουν με τις Άλπεις ή που βρέχονται από την Αδριατική.

Οι τάξεις που θα συναγωνιστούν είναι: Ταχυδρομική Ιστορία, Θεματικός Φιλοτελισμός, Νεότητα, Ανοικτή Τάξη, Ενός Πλαισίου, Φιλοτελική Φιλολογία.

Εθνικός αντιπρόσωπος ορίστηκε ο Π. Λεούσης (210 2825134, 698 7164057).

Φιλοτελική Έκθεση ALMERIA 2011

Από 7 έως 13 Νοεμβρίου 2011 οργανώνεται στην πόλη Αλμερία της Ισπανίας Μεσογειακή Έκθεση, με συμμετοχές συλλογών από Ισπανία, Κύπρο, Αίγυπτο, Ελλάδα, Γαλλία, Ισραήλ, Ιταλία και Τουρκία. Το κύριο θέμα της έκθεσης είναι οι χερσαίες, θαλάσσιες και εναέριες μεταφορές, γίνονται όμως δεκτά και εκθέματα άλλης θεματολογίας.

Για κάθε χώρα διατίθενται 50 πλαίσια των 16 φύλλων. Η συμμετοχή είναι δωρεάν.

Εθνικός αντιπρόσωπος είναι ο Α. Βιρβίλης (τηλ. 210 4521971) και μέλος της επιτροπής κριτών ο Γ. Θωμαρέης.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ στις Ελληνικές Φιλοτελικές Εκθέσεις

Από το Νομικό Καρδούλη

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

ΔΙΜΕΡΗΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ “ΚΥΠΡΟΣ – ΕΛΛΑΣ 1993”

Λευκωσία 23 – 29 Νοεμβρίου 1993

Την Έκθεση διοργάνωσε η Κυπριακή Φιλοτελική Εταιρεία με τη συνεργασία των Κυπριακή Ταχυδρομείων και της Φιλοτελικής Εταιρείας Κρήτης. Είχε την αιγίδα του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας και την αρωγή των Ελληνικών Ταχυδρομείων και του Δήμου Λευκωσίας. Ήταν αφιερωμένη στις κοινές προσπάθειες Κυπρίων και Ελλαδιτών φιλοτελιστών για την ένταξη της Κυπριακής Φιλοτελικής Εταιρείας στη F.I.P. και τις βραβευμένες συμμετοχές της σε παγκόσμιες εκθέσεις.

Την Τιμητική Επιτροπή αποτέλεσαν οι Αδάμας Αδαμίδης Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων, Κλαίρη Αγγελίδου Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου, Κυριάκος Χριστοφής Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, Αχιλλέας Πατζηνάκος Γεν. Διευθυντής Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, Λέγγος Δημητριάδης Δήμαρχος Λευκωσίας και Μιχαλάκης Αντωνίου Αν. Διευθυντής Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Κύπρου.

Στη Φιλοτελική Τιμητική Επιτροπή συμμετείχαν ο Πρόεδρος της Κ.Φ.Ε. Στήνος Αντωνιάδης και η Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Συλλεκτών Καρτών Μάξιμου Μαργαρίτα Κοτοπούλη. Την Οργανωτική Επιτροπή αποτέλεσαν οι Νίκος Ράγκος

Πρόεδρος, Γεώργιος Αντωνίου Γεν. Γραμματέας, Νομικός Καρδούλης Ειδικός Οργανωτικός Γραμματέας, καθώς και 32 ακόμη Κύπριοι και Ελλαδίτες φιλοτελιστές μέλη των Επιτροπών Επιλογής Συλλογών, Τεχνικών Θεμάτων, Οικονομικής, Εκδόσεων, και Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων.

Την Ελλανόδοκο Επιτροπή απετέλεσαν οι Άγγελος Παπαϊωάννου, Ανδρέας Μητάκης, Μαργαρίτα Κοτοπούλη και Νίκος Ράγκος (δόκιμο Μέλος).

Απονεμήθηκαν οι ακόλουθες διακρίσεις:

Χρυσό μετάλλιο,

στους Σίμο Πατακιά, Ιωάννη Ρεφανίδη, Μιχάλη Πετραδάκη, Νια Στράτου, Σωκράτη Μποζοβιτς, Κυπριακά Ταχυδρομεία, Δημήτρη Ζαφειρίου, Αλέξανδρο Ιωαννίδη.

Μεγάλο Επίχρυσο μετάλλιο στους Χαρίλαο Δικαίο, Μιχάλη Κολοकाσίδη, Θεόδωρο Έξαρχο, Ανδρέα Παπαδημητρίου,

Αντώνιο Χαλκιαδάκη, James Bendon, Harris και Baker, John H. Coles και Howarde Walke.

Επίχρυσο μετάλλιο στους Νίκο Φουγιαξή, Αθανάσιο Πάσχο, Γιώργο Σταυρινό, Γιώργο Αντωνίου, Μάρκο Μαρινάκη, Ε.Ε.Σ.Κ.Μ., Povej Clifford, Κυπριακή Φιλοτελική Εταιρεία, Ronald Butler, Αλέξανδρο Γαληνό και Αργύρη Βουρνά.

Μεγάλο Άργυρο μετάλλιο στους Δρόσο Κληρίδη, Αλέξανδρο Ιατρίδη, Σίμο Πατακιά, Σωκράτη Μποζοβιτς, Πέτρο Μαγουλά, Γιώργο Χατζηγεωργίου, Κώστα Χριστοδου-

λίδη, Γεώργιο Χατζηθεοδωρίδη, Γεράσιμο Ζησιμάτο, Άννα Θεοδωρέλλου, Αλκιβιάδη Βαλτινό, Μιχάλη Ράγκο, Αίγλη Καρατσαλη, Ρόη Νικολαΐδου, Φ.Ε. Λέσβου και Demos James.

Αργυρό μετάλλιο στους Μάρκο Μαρινάκη, Κάρολο Κιοσέογλου, Αντώνιο Αντωνούλα, Νίκο Χελιδόνη, Έφη Μήττου, Δέσποινα Μπεργιοπούλου, Ζωή Μιχαλοπούλου, Αλέξανδρο Λεκατσά, Αριστοτέλη Λεκατσά, Μαρία Χριστοδουλίδη, Αλεξάνδρα Μπεργιοπούλου, Φίλιππο Σμπόρο, Νίκο Μπεργιόπουλο και Φ.Ε. Θεσσαλονίκης.

Επάργυρο μετάλλιο στους Κάρολο Κιοσέογλου, Λεωνίδα Κορδάτο, Ανδρέα Ηλιάδη, Απόστολο Μεσιακόρη, Πασχάλη Ηλιόπουλο, Μιχάλη Γρυπάρη, Χαρίκλεια Αντωνούλα και Άννα Σταυριανού.

Η Έκθεση στεγάστηκε στο Πολιτιστικό Κέντρο του Δημαρχείου Λευκωσίας, στην Πύλη Αμμοχώστου, και συμπεριέλαβε 264 πλαίσια ανάρτησης συλλογών. Στο εκθεσιακό χώρο λειτούργησε προσωρινό ταχυδρομικό γραφείο, το οποίο χρησιμοποίησε τέσσερις διαφορετικές ειδικές αναμνηστικές σφραγίδες στις 23, 25, 27 και 29 Νοεμβρίου. Η Οργανωτική Επιτροπή έθεσε σε κυκλοφορία τέσσερις αναμνηστικούς εικονογραφημένους φακέλους με γραμματόσημο και αποτύπωμα των τεσσάρων αναμνηστικών σφραγίδων (τέσσερις φάκελοι το σετ), καθώς και τέσσερες με ετικέτα FRAMA.

ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΡΤΩΝ ΜΑΞΙΜΟΥΜ “ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ’ 93“

Καλάβρυτα 11–14 Δεκεμβρίου 1993

Η παραπάνω έκθεση Καρτών Μάξιμουμ οργανώθηκε από την Ένωση Ελλήνων Συλλεκτών Καρτών Μάξιμουμ, εντάχθηκε στα πλαίσια των εκδηλώσεων του ομώνυμου Δήμου για τα 50 χρόνια από το τραγικό ολοκαύτωμα της 13/02/1993, στεγάστηκε στο Πνευματικό Κέντρο της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος στα Καλάβρυτα και ήταν αφιερωμένη στην ΕΙΡΗΝΗ.

Η Έκθεση είχε την συμπαράσταση του Δήμου και των Ελληνικών Ταχυδρομείων, ενώ η Ε.Φ.Ο. την είχε θέσει υπό την προ-

στασία της.

Το τοπικό Ταχυδρομικό Γραφείο χρησιμοποίησε δύο αναμνηστικές σφραγίδες στις 11 και 13 Δεκεμβρίου 1993, αφιερωμένες στην Έκθεση και στο ολοκαύτωμα, αντίστοιχα. Με αυτές τις σφραγίδες σφραγίστηκαν δύο Κάρτες Μάξιμουμ που κυκλοφόρησαν από την Οργανωτική Επιτροπή.

Τις παραπάνω ημερομηνίες σφραγίστηκε επίσης και ο κατάλογος Εκθετών και Εκθεμάτων.

ΕΚΘΕΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟΥ “ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ – ΚΡΗΤΗ’ 93“

Ηράκλειο Κρήτης 14–16 Μαρτίου 1994

Με την ευκαιρία της Β' Πανευρωπαϊκής Διάσκεψης Μεταφορών, η Φιλοτελική Εταιρία Ηρακλείου Κρήτης διοργάνωσε την παραπάνω Έκθεση σε αίθουσα Ξενοδοχείου της περιοχής. Έλαβαν μέρος 16 εκθέτες, οι συλλογές των οποίων αναρτήθηκαν σε 53 πλαίσια.

Τα εκθέματα ήταν δύο κατηγοριών: Κρητικού ενδιαφέροντος και σχετικά με μεταφορικά μέσα, όπως αεροπλάνο, αυτοκίνητο, πλοίο, σιδηρόδρομος.

Το Δ. Σ. της Φ.Ε.Η.Κ., που αποτέλεσε και την Οργανωτική Επιτροπή, έθεσε σε κυκλοφορία την πρώτη ημέρα λειτουργίας μικρό αριθμό χρωματιστών αναμνηστικών φακέλων και Καρτών Μάξιμουμ, καθώς και

εικονογραφημένο τρίπτυχο Πρόγραμμα – Κατάλογο.

Όλα τα αντικείμενα έφεραν επικολλημένο γραμματόσημο, σφραγισμένο με την ειδική αναμνηστική σφραγίδα που χρησιμοποιήθηκε στο Κεντρικό Ταχυδρομικό Γραφείο Ηρακλείου, στις 14 Μαρτίου 1994.

Το μεγαλύτερο μέρος από τα προαναφερθέντα αναμνηστικά προσφέρθηκαν στους ευρωπαϊούς συνέδρους.

ΕΚΘΕΣΗ ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΩΝ “ΚΑΡΔΙΤΣΑ’ 94”

Καρδίτσα, 16–28 Μαρτίου 1994

Το δεύτερο Προολυμπιακό Διεθνές Τουρνουά Σκακιού που πραγματοποιήθηκε στο Ξενοδοχείο “ΚΙΕΡΟΝ” της Καρδίτσας, έδωσε την αφορμή στη Φιλοτελική Ένωση Καρδίτσας και στον τοπικό Φυσιολατρικό Όμιλο να οργανώσουν από κοινού την παραπάνω Έκθεση.

Η “ΚΑΡΔΙΤΣΑ’ 94” στεγάστηκε σε αίθου-

σα του ίδιου Ξενοδοχείου και συμπεριέλαβε εκθέματα γραμματοσήμων και εντύπων σκακιστικού ενδιαφέροντος.

Μεταξύ των εκθεμάτων, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίασαν οι συλλογές σκακιστι-

κές φιλοτελικές συλλογές των Νίκου Μπεργιόπουλου και Αντώνη Διαμαντίδη.

Την πρώτη ημέρα λειτουργίας της Έκθεσης (16.03.1994), στο Ταχυδρομικό Γραφείο Καρδίτσας χρησιμοποιήθηκε ειδική αναμνηστική σφραγίδα με αναφορά στη 2η Διεθνή Σκακιστική Συνάντηση, με την οποία σφραγίστηκαν αναμνηστικοί φάκελοι και ένας αριθμός Καταλόγων – Προγραμμάτων.

3η ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ & 1η ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΝΕΟΤΗΤΑΣ

Ιεράπετρα 22 – 26 Ιουνίου 1994

Τις παραπάνω δύο εκδηλώσεις διοργάνωσαν από κοινού η Φιλοτελική Ένωση Ιεράπετρας και το Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ιεράπετρας, σε αίθουσα του οποίου

και φιλοξενήθηκαν από 22 έως 26 Ιουνίου 1994.

Στο Ταχυδρομικό Γραφείο Ιεράπετρας, την πρώτη ημέρα λειτουργίας, χρησιμοποιήθηκε ειδική αναμνηστική σφραγίδα, με την οποία σφραγίστηκαν αναμνηστικοί εικονογραφημένοι φάκελοι.

ΕΚΘΕΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟΥ “ΦΑΙΑΚΕΙΑ’ 94”

Κέρκυρα, 24-25 Ιουνίου 1994

Με την ευκαιρία της Διάσκεψης των Ηγετών Χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 24 και 25 Ιουνίου 1994 στο νησί των Φαιάκων, η Φιλοτελική Εταιρεία Κερκύρας και η Πανελλήνια Ένωση Φιλοτελιστών Υπαλλήλων ΕΛΤΑ διοργάνωσαν την ανωτέρω Έκθεση,

η οποία στεγάστηκε στο φουαγιέ του Δημοτικού Θεάτρου.

Την Οργανωτική Επιτροπή αποτέλεσαν οι Δήμαρχος Κερκυραίων Χρύσανθος Σαργής Επίτιμος Πρόεδρος, Γεώργιος Παολινέλης Πρόεδρος, Θεόδωρος Γαλάνης Αντιπρόεδρος, Νομικός Καρδούλης Γραμματέας, Κώστας Κατσίκης Ταμίας, Αλέκος Πουλημένος, Σπύρος Γραμμένος, Παντελής Κουτός Μέλη και Γεώργιος Καράτσαλης, συνεργάτης επί οργανωτικών θεμάτων.

Στα "ΦΑΙΑΚΕΙΑ '94", τα οποία δεν είχαν συναγωνιστικό χαρακτήρα, συμμετείχαν όλες οι κατηγορίες Φιλοτελισμού.

Οι 42 συνολικά συλλογές που έλαβαν μέρος αναρτήθηκαν σε 150 πλαίσια.

Σε όλους τους εκθέτες δόθηκε από την Οργανωτική Επιτροπή αναμνηστική πλακέτα και δίπλωμα συμμετοχής.

Η μεγάλη θεματική ποικιλία των γραμ-

ματοσήμων, οι Κάρτες Μάξιμουμ και οι καρτποστάλ με τοπία της Κέρκυρας, εντυπωσίασαν τους επισκέπτες της Έκθεσης, μεταξύ των οποίων ήταν αρκετοί από τις αντιπροσωπείες των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κατά την διάρκεια της Έκθεσης διατέθηκαν τα ακόλουθα αναμνηστικά:

1. Καλαίσθητο τετράπτυχο Πρόγραμμα-Κατάλογος εκθετών

2. Τρεις αναμνηστικοί φάκελοι, σφραγισμένοι (ανά 250) με την ειδική αναμνηστική σφραγίδα της Έκθεσης (22.06.1994), την ειδική αναμνηστική σφραγίδα της Διάσκεψης Κορυφής (24.06.1994) και το χρονολογικό σήμαντρο του Κεντρικού Ταχυδρομείου Κερκύρας (εγκαίνια 22.06.1994).

Αναφορά στην Φιλοτελική Έκθεση "ΦΑΙΑΚΕΙΑ '94" έγινε και στο πρόγραμμα των πολιτιστικών εκδηλώσεων του Δήμου που κυκλοφόρησε σε χιλιάδες αντίτυπα και διανεμήθηκε στους κατοίκους του νησιού, στους επισκέπτες και ιδιαίτερα στις αντιπροσωπείες των Χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΕΚΘΕΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟΥ "ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ 1994"

Ηράκλειο Κρήτης, 27 Ιουν.-3 Ιουλ.1994

Με την ευκαιρία του εορτασμού της Ναυτικής Εβδομάδας 1994 στο Ηράκλειο Κρήτης, η τοπική Φιλοτελική Εταιρεία, με τη συνεργασία του Κεντρικού Λιμεναρχείου Ηρακλείου, διοργάνωσαν την παραπάνω έκθεση γραμματοσήμου η οποία στεγάστηκε σε αίθουσα του Λιμεναρχείου.

Όλα τα εκθέματα ήταν ναυτικού περιεχομένου.

Την πρώτη ημέρα λειτουργίας, στο Κεντρικό Ταχυδρομείο Ηρακλείου χριστι-

μοποιήθηκε ειδική αναμνηστικά σφραγίδα αφιερωμένη στη Ναυτική Εβδομάδα. Με αυτή τη σφραγίδα σφραγίστηκε ένας μικρός αριθμός εικονογραφημένων αναμνηστικών φακέλων, καθώς και το Πρόγραμμα των εορταστικών εκδηλώσεων.

(Συνεχίζεται)

Η Γέννηση στη Βυζαντινή Τέχνη

του Λάκη Τσάκωνα

Παίρνοντας την απόφαση να γράψω ένα θεματικό άρθρο για την εικονογραφική παρουσίαση της Γέννησης στη βυζαντινή τέχνη, ήρθε στη μνήμη το ακόλουθο περιστατικό:

Προ ετών, σε μία από τις επισκέψεις μου στο Άγιο Όρος, βγαίνοντας η συντροφιά μας από τη Ρώσικη Σκήτη, συναντήθηκε με έναν ηλικιωμένο μοναχό. Βρισκόταν στο Όρος από πενταετίες, ακολουθώντας τα δυο παιδιά του που είχαν προηγηθεί. Επιστήμονες κι οι δυο, ακολούθησαν την προσαγή της ψυχής τους και κατέφυγαν στο ησυχαστήριο του Αγίου Όρους. Διαθέσιμος για συζήτηση ο γέροντας, όσο διαθέσιμοι ήμασταν κι εμείς –η συζήτηση με τους μοναχούς είναι στις κύριες επιδιώξεις κάθε επισκέπτη–, μιλήσαμε για διάφορα, κοσμικά, θρησκευτικά, φυσικά και ...μεταφυσικά.

Σε κάποια φάση της συνομιλίας μας έκανα το λάθος –όπως αποδείχθηκε- να αναφερθώ με θαυμασμό στις εκπληκτικής ομορφιάς και τέχνης αγιογραφίες που κοσμούσαν τη Ρώσικη Σκήτη. Όντας γνωστό ότι οι Ρώσοι, παρά το ορθόδοξο δόγμα τους, στην αγιογραφία ακολουθούν μία σχολή που ακολουθεί ένα μείγμα ανατολικών και δυτικών προτύπων, αυτός ο θαυμασμός μου προκάλεσε τον σωμαθιά αγιορείτη. Ενοχλημένος από την αμάθεια μου, είπε:

“Αυτά τα έργα δεν έχουν καμία σχέση με τη χριστιανική πίστη. Έχουν γίνει από ζωγράφους, χωρίς τη μεσολάβηση της θείας χάριτος. Η ομορφιά τους, αν έχουν, είναι μόνο κοσμική. Οι άλλες αγιογραφίες, οι βυζαντινές, έγιναν με την καθοδήγηση του Θεού. Γι’ αυτό και πολλές από τις εικόνες του Αγίου Όρους είναι αχειροποίητες“.

Ανεξάρτητα από την επίδραση που άσκησε επάνω μου η άποψη του αγιορείτη (πώς να απαρνηθώ τη θρησκευτικότητα των έργων του Μιχαήλ Αγγελου, του Θεοτοκόπουλου, του Καραβάτζιο, του Μποτοτσέλι, του Μέλιγκ..., -και δεν αισθάνομαι καθόλου ...αιρετικός γι’ αυτό), το γεγονός της βαθιάς πίστης του μοναχού με εντυπωσίασε και χαρακτήριζε ανεξίτηλα στη μνήμη μου.

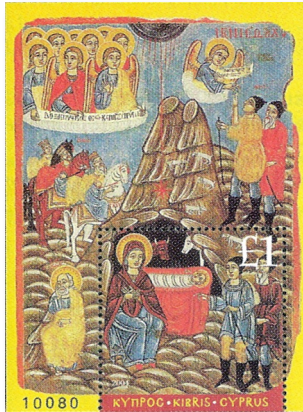
Όπως όλοι γνωρίζουμε, στην ορθόδοξη βυζαντινή παράδοση η εικονογράφηση δεν εξαρτάται από την έμπνευση ή τις εικαστικές ανησυχίες του κάθε καλλιτέχνη αγιογράφου, όπως συμβαίνει στη δυτική τέχνη. Η αγιογραφία πρέπει να βασίζεται αποκλειστικά στην Αγία Γραφή και την Ιερή Παράδοση, οι οποίες φυλάνε με ακρίβεια τον καθιερωμένο τύπο της Γέννησης, όπως και της άλλης ορθόδοξης θρησκευτικής θεματολογίας. Στη Γέννηση, η παρουσία και η θέση του τοπίου, των ιερών προσώπων, των ζώων, των μάγων, των αγγέλων, είναι όλες προκαθορισμένες. Η απομάκρυνση από αυτές τις αρχές αποτελεί απάρνηση των θρησκευτικών παραδόσεων και χαρακτηρίζεται ως αιρετική και κατακριτέα πράξη.

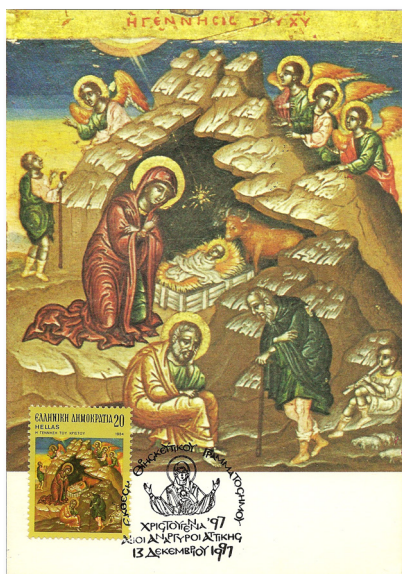
Ιδιαίτερα χαρακτηριστικό, αλλά και απο-

καλυπτικό, είναι το παρακάτω κείμενο του Φώτη Κόντογλου που δημοσιεύτηκε τα Χριστούγεννα του 1949 στο περιοδικό *ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ* (Έτος β', τόμος 4ος, Τεύχος 45) και είχε τίτλο *Η Γέννηση στην Αγιογραφία*.

Βρέθηκα μπροστά σε αυτό όταν ανέτρεξα στη σχετική βιβλιογραφία για την καλύτερη τεκμηρίωση του άρθρου μου, και αμέσως σκέφτηκα πως αντί να αναφερθώ με λεπτομέρειες στον τρόπο που επιβάλλει την εικονογράφηση της Γέννησης η βυζαντινή παράδοση, καλύτερα θα ήταν να παραθέσω ένα αυθεντικό σχετικό κείμενο, και μάλιστα του με-

γάλου αυτού αγιογράφου, συγγραφέα και στοχαστή. Ο Κόντογλου είναι ασφαλώς πολύ πιο αρμόδιος γι’ αυτή την αναφορά. Γράφει λοιπόν:

Γέννηση, δια χειρός Αθ. Τούντα, από την εικόνα των Αγίων Πάντων (Μουσείο Μπενάκη). Παράδειγμα εποικοδομητικής χρήσης της Μαξιμαφιλίας για καλύτερη θεματική τεκμηρίωση.

[...] Ο τύπος τῆς Γεννήσεως στους βυζαντινούς είναι τοῦτος: Στὴ μέση στέκεται ἕνα σπήλαιο σὰν ἀπὸ κρουστάλινα βράχια περισκεπασμένο. Μέσα στὸ μαῦρο ἄνοιγμά του εἶναι μία φάνη καὶ μέσα βρίσκεται ἕνα μωρὸ φασκιωμένο, ὁ Χριστός, κ' ἀπὸ-πάνω του τὸν ἀχνίζουσε μὲ τὸ χνῶτο τους ἕνα βόδι κ' ἕνα γαῖδοῦρι εἶτε ἄλογο. Ἡ Παναγία εἶναι ξαπλωμένη πλάγι στὸ τέκνο της ἀπάνω σ' ἕνα στρωσίδι, ὅπως συνηθίζουνε στὴν Ἀνατολή. Στὸ ἀπάνω μέρος ἀπὸ τὰ δεξιὰ εἶναι χορὸς Ἀγγέλων σὲ στάση δεήσεως, ἐνῶ ἀπὸ τ' ἄριστερὰ ἕνας ἄλλος ἄγγελος μὲ φτερὰ ἀνοιχτά, μιλά μὲ τοὺς τσομπάνηδες σὰν νὰ τοὺς λέγει τὴ χαροποιὰ τὴν εἶδηση. Στὸ κάτω μέρος ἀπὸ τὰ δεξιὰ παριστάνεται ὁ γέρο Ἰωσήφ καθισμένος σ' ἕνα κοτρόνι καὶ συλλογίζεται μὲ τὸ κεφάλι ἀκουμπισμένο στὸ χέρι του, κατὰ τὸ Εὐαγγέλιο ποὺ λέγει "ἠβουλήθη λάθρα ἀπολύσαι αὐτήν", καθ' ὅσον δὲν ἤθελε νὰ ἐκθέσει τὴν Παναγία ποὺ γέννησε δίχως νᾶναι

δικό του τὸ παιδί. Μπροστά του στέκεται ἕνας γέρος τσομπάνης ἀκουμπισμένος στὸ ραβδί του, ντυμένος μὲ προβιά, καὶ τοῦ μιλά σὰ νὰ θέλει νὰ τὸν παρηγορήσει. Στὰ ἄριστερὰ εἶναι καθισμένη μιὰ γρηὰ ποὺ βαστᾶ στὴν ἀγκαλιά της τὸ νεογέννητο γυμνὸ, καὶ δοκιμάζει μὲ τὸ χέρι της τὸ ζεστὸ νερὸ μέσα σὲ μιὰ κολυμπήθρα, ἐνῶ μιὰ μικρὴ χωριατοπούλα μὲ τὸ τσεμπέρι χύνει νερὸ γιὰ νὰ κολυμπήσουνε τὸ μωρὸ. Γύρω τοὺς κ' ἀπάνω στὶς ραχοῦλες βοσκᾶνε πρόβata, κάθονται ξαπλωμένα καὶ δυὸ τρία μαντρόσκυλα. Ἐνας τσομπάνης ἀρμέγει. Πίσω ἀπὸ τὴ σπηλιὰ φαίνονται μέσα στὸ βουνὸ οἱ τρεῖς μάγοι καβαλλικρμένοι στάλογα, ὁ ἕνας σὲ ἄσπρο, ὁ ἄλλος σὲ μαῦρο κ' ὁ ἄλλος σὲ κόκκινο [...]

Ὁ Κόντογλου συνεχίζει παρακάτω σχολιάζοντας καὶ κατακρίνοντας τὶς πρόσθετα στοιχεία των "Γεννήσεων" ποὺ απομακρύνονται ἀπὸ τὴν παράδοση:

[...] Ἡ Παναγία ζωγραφίζεται καὶ γονατιστὴ, μὰ αὐτὸ θαρρῶ πῶς φραγκοφέρει. Ἡ σκηνὴ μὲ τὶς γυναῖκες ποὺ κολυμπᾶνε τὸ βρέφος εἶναι παρμένη ἀπὸ τ' Ἀπόκρυφα Εὐαγγέλια. Εἶναι παράξενο πῶς οἱ βυζαντινοὶ ζωγράφοι ποὺ ἦταν ὀρθοδοξῶτατοι, βάζουσε στὶς εἰκόνες τους κάποιες σκηνές ποὺ δὲν εἶναι γραμμένες στὸ Εὐαγγέλιο [...]. Γιὰ τὴ Γέννηση

Λεπτομέρεια τῆς Γεννήσεως ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μονὴ τῆς Πάτμου. Ἔργο τοῦ Θ. Πουλάκη ἀπὸ τὸ τρίπτυχο *Ἐπί Σοι χairoί* (17ος αι.)

Τρία γραμματόσημα, λεπτομέρειες από το ψηφιδωτό της Γέννησης της Μονής Οσίου Λουκά Βοιωτίας (14ος αι.), από τις πιο κλασικές και σύμφωνες με την παράδοση απεικονίσεις

Αριστερά, οι μάγοι με τα δώρα, ένας άγγελος και ο Ιωσήφ καθήμενος. Στη μέση, το σπήλαιο με τα ζώα, ο Ιησούς στη φάτνη και η Παναγία καθιστή. Δεξιά, οι βοσκοί με τα ζώα τους. Ένας από αυτούς παίζει τη φλογέρα.

βρίσκεται γραμμένο στα Απόκρυφα πώς σάν πιάσανε οί πόνιοι τήν Παναγία, πήγε ό 'Ιωσήφ νά βρεί καμμιά μαμή, και βρήκε μιιά γρηά που τή λέγανε Σαλώμη, κι' αύτή έπλυνε τò παιδί. [...]

Η φιλοτελική εικονογράφηση του παρόντος άρθρου προβληματίζεται από το γεγονός ότι τα σχετικά γραμματόσημα απεικονίζουν μόνο λεπτομέρειες από εικόνες και τοιχογραφίες της Γέννησης, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολη η πλήρης εικονογραφική τεκμηρίωση του κειμένου.

Αναζητώντας τις πιο χαρακτηριστικές, όσο και πιστές προς τη βυζαντινή παράδοση απεικονίσεις της Γέννησης, ανακαλύπτουμε ότι αυτές που βρίσκονται στο καθολικό του Οσίου Λουκά και στη μονή Δαφνίου (ψηφιδωτό) είναι από τις πιο παραδοσιακές. Σ' αυτές η Μαρία είναι μισοξαπλωμένη. Αντίθετα, καθιστή παρουσιάζεται η Παρθένος στην περίφημη Γέννηση που περιλαμβάνεται σε μία από τις έξι σκηνές μεγάλης εικόνας της Μονής Σινά (14ος αι.), ενώ ένας άλλος τύπος απεικόνισης της Μαρίας είναι αυτός που την παρουσιάζει

γονατισμένη μπροστά στη φάτνη. Χαρακτηριστικό τέτοιο παράδειγμα είναι στην εικόνα της Γέννησης, από το τέμπλο της μονής Σταυρονικήτα, στο Άγιο Όρος (1546), όπως και στη Γέννηση του Αθανασίου Τούντα, από

την εικόνα των Αγίων Πάντων που βρίσκεται στο Μουσείο Μπενάκη.

Πάντως, οι τοιχογραφίες και οι εικόνες της Γέννησης με παράσταση της Παναγίας ανακαθισμένης ή ξαπλωμένης είναι συγκριτικά πολύ περισσότερες, όπως στο τρίπτυχο Αρ. 14147 του Μουσείου Μπενάκη (1626), στη Γέννηση που φυλάσσεται στη Μέγιστη Λαύρα του Άθω (τέλη 16ου αι.), ή στη Γέννηση

του τρίπτυχου του Γ. Κλόντζα της Ιεράς Μονής Θεολόγου της Πάτμου (μέσα 16ου αι.).

Ενδιαφέρουσα, αλλά και πολύ χαρακτηριστική, είναι και η αναφορά του Ζαχαρία Παπαντωνίου, στο διήγημα του *Θεία τιμωρία*, στο οποίο θίγει το παραστατικό το θέμα των ξενισμών στην Ορθόδοξη εικονογραφία, και ειδικότερα στη Γέννηση του Χριστού:

“Ο Αγιορείτης καλόγερος Ιω-

Γέννηση που περιλαμβάνει λουτήρα. Απεικόνιση που κατα τον Κόντογλου προέρχεται από τα απόκρυφα Ευαγγέλια.

Λουτήρας. Λεπτομέρεια της παραπάνω εικόνας

νάς είναι στο κελί του και ζωγραφίζει τη Γέννηση του Κυρίου. Τι ησυχία! Ακούγεται μόνο το κομπολόγι δύο άλλων καλόγερων που, καθισμένοι σε χαμηλά σκαμνιά, περνούν τις ατελείωτες ώρες των κοιτάζοντας το πινέλο του ζωγράφου ν' ανασταίνει με υπομονή τη θεία ιστορία. Μα, μόλις ο Ιωνάς άρχισε να χρωματίζει έξω από τη σπηλιά της Βηθλεέμ τον μικρό βοσκό που κάθεται σε βράχο και παίζει φλογέρα στα πρόβατα του, έξαφνα θυμήθηκε τον εχθρό του... Το αίμα του ανέβηκε στο κεφάλι. Θυμήθηκε τον Καυσοκαλυβίτη αγιογράφο Αμβρόσιο, που ζωγραφίζει συχνά τη Γέννηση εντελώς αλλιώς, με αλλόκοτα πρόσωπα και ζωα πολλά, σαν τους Ευρωπαίους. Δεν τον υποφέρει αυτόν τον άνθρωπο... [...] Τα πατροπαράδοτα, έλεγε στους άλλους, σκυμμένος στην εικόνα του, εμείς οι εικονογράφοι έχουμε καθήκον να τα κρατούμε, επειδή από μας οι πιστοί βλέπουν τα μυστήρια της Ορθοδοξίας. Μολαταύτα επούλησε προχτές ο Αμβρόσιος δια την Τήνο μια Γέννηση με δυο σοσιάνους που παίζουν όργανα με ασκιά. Ακούτε; Με τρεις σκύλους εις το ποίμνιο! Και κοντά στ' άλλα κ' ένα μαύρο κατσίκι, που πηγαίνει και τρώγει κλαράκι απ' το χέρι του Ιωσήφ. Αν γίνεται αυτό ποτέ! Κ' έπειτα, προς τι το λουτρόν του βρέφους; Τι πράγματα είναι αυτά; Πώς βρέθηκεν εκεί η γυναίκα που το βυθίζει στο νερό; Ο Χριστός εγεννήθη εις τον αχερώνα και ως μόνη περιποίησιν έλαβε τα χνώτα των ζώων που έσκυβαν και τον εξέσταναν. Τουτό πρέπει να παραστήσει ο άξιος ορθόδοξος ζωγράφος! Όχι τους ξενισμούς των

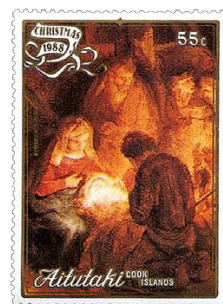
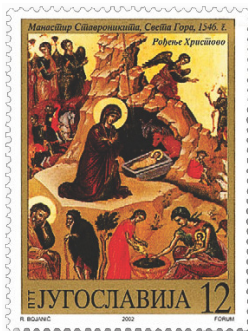
Ιταλών και των Ρώσων..."

Δεν υπάρχει καλύτερος τρόπος, νομίζω, για να κλείσει αυτή η σύντομη αναφορά μας στη Γέννηση στη Βυζαντινή Τέχνη από ένα ακόμα απόσπασμα κειμένου του Φώτη Κόντογλου, από τα πολλά που αφιέρωσε για τον σκοπό αυτό:

"Η Γέννηση του Χριστού ζωγραφίζεται στα βυζαντινά εικονίσματα με τήν πνευματική αγιότητα που είναι ιστορημένη μέσα στο Εύαγγέλιο. Δηλαδή παριστάνεται σαν μυστήριο, ενώ ή κοσμική ζωγραφική που είπαμε τη ζωγραφίζει σαν μιá σκηνοθεσία και τίποτα παραπάνω. Κοιτάξετε καμιά τέτοια ζωγραφιά, όπως είναι του Κορέτζου (Correggio) είτε του Μουρίλλου (Murillo), και θα νιώσετε τι λέω. Στις δικές μας τις εικόνες ή Γέννηση παριστάνεται με άπλόν και βαθύ τρόπο, χωρίς επιτηδευμένα στολίσματα και μάταιες αισθηματολογίες. Όλα είναι

άπλά αυτά σχήματα υπάρχει εκείνο τὸ Θρησκευτικό πνεύμα που είναι άπιαστο για τούς άθρησκους, γιατί είναι ως πνοή αύρας λεπτής..."

Ποιος μπορεί να αμφισβητήσει τη βαθιά πίστη του Κόντογλου; Ίδιες οι σκέψεις του με τον αγιορείτη μοναχό που συνάντησα μπρος στη Ρώσικη Σκήτη του Αγίου Όρους. Μπορεί ο ίδιος να μη μόνασε σε κάποιο μοναστήρι, μπορεί να μη φόρεσε το σχήμα. Ήταν όμως αυτό που λέμε «κοσμοκαλόγερος». Κοσμοκαλόγερις της τέχνης, των γραμμάτων, της Ορθοδοξίας...

Τρεις «Γεννήσεις» των Ρούμπενς, Μποτοτσέλι και Ρέμπραντ. Η θρησκευτικότητα τους αμφισβητείται από τους αγιορείτες, ως αποκλειστικά κοσμική τέχνη.

Ανοικτή επιστολή...

...προς νέους θεματικούς

Η "Ανοικτή Επιστολή" είναι μία μόνιμη στήλη του περιοδικού μας, στην οποία παρουσιάζονται όλες οι χρήσιμες πληροφορίες για τον καταρτισμό μιας θεματικής συλλογής που φιλοδοξεί να εκτεθεί σε μία επίσημη εθνική έκθεση ή έκθεση FIP-FEPA, από την επιλογή του θέματος, του χαρτιού και του φιλοτελικού υλικού, μέχρι και την καλύτερη αισθητική της παρουσίαση.

Αυτοκόλλητα γραμματόσημα και η χρήση τους στις θεματικές συλλογές.

Ένας από τους πολλούς νεωτερισμούς που τα ταχυδρομεία προσφέρουν στο κοινό τα τελευταία χρόνια είναι τα αυτοκόλλητα γραμματόσημα. Διαφέρουν από τα παραδοσιακά στο ότι δεν χρειάζεται να υφραίνεται η πίσω πλευρά τους, με νερό ή σάλιο, για να κολληθούν επάνω στο αντικείμενο που ταχυδρομείται.

Οι λόγοι για τους οποίους αρκετές ταχυδρομικές διοικήσεις υιοθέτησαν αυτά τα γραμματόσημα - ή τουλάχιστον οι λόγοι που επικαλούνται, έστω προσχηματικά - είναι η υγιεινή των χρηστών αποστολέων, οι οποίοι συχνά υφραίνουν τη γόμα με τη γλώσσα τους, αλλά και η ταχύτητα που επιτυγχάνεται αποσπώντας το αυτοκόλλητο γραμματόσημο από το υποκείμενο που το περιλαμβάνει και κολλώντας το άμεσα στο φάκελο.

Τα αυτοκόλλητα γραμματόσημα συνήθως διατίθενται σε μορφή τευχιδίου, με κάθε φύλλο του καλυμμένο από χαρτί. Η μία όψη είναι πάντα πλαστικοποιημένη.

Στο ξεκίνημά τους δεν έφεραν οδόντωση και είχαν σχήμα ορθογώνιο. Με τον καιρό όμως, και από τον κίνδυνο της λαθραίας ανατύπωσης με έγχρωμα φωτοτυπικά μηχανήματα, η πλειοψηφία των χωρών υιοθέτησε κυματοειδή (ζγκ ζαγκ) οδόντωση (Γαλλία), ή

κανονική οδόντωση τύπου κτένας (Ηνωμένο Βασίλειο).

Για να υποστηριχθεί το επιχείρημα της ταχείας χρήσης τους, τα ταχυδρομεία θέτουν σε κυκλοφορία αυτοκόλλητα γραμματόσημα των περισσότερο συνηθισμένων κλάσεων. Πολλές φορές μάλιστα δεν αναγράφουν καν ονομαστική αξία, προοριζόμενα να γραμματοσημάνουν πρώτο βάρος επιστολών εσωτερικού ή εξωτερικού.

Πρώτη χώρα που χρησιμοποίησε αυτοκόλλητα γραμματόσημα ήταν η Σιέρα Λεόνε το 1964 (Εικ.1). Είχαν το σχήμα της χώρας και τιμούσαν την Παγκόσμια Εμπορική Έκθεση της Νέας Υόρκης. Ακολούθησαν το 1969 τα νησιά του αρχιπελάγους Τόγκα, με αυτοκόλλητα που απεικόνιζαν το πρώτο χρυσό νόμισμα της Πολυνησίας (Εικ.2) και άλλα με την στέψη του βασιλιά τους και με μία... μπανάνα (Εικ.3), καθώς και το Μπουτάν με θρησκευτικές σημαίες. Αργότερα το Μπουτάν κυκλοφόρησε και γραμματόσημα-δίσκους μουσικής (Εικ. 4).

Το 1974 ο νεωτερισμός των αυτοκόλλητων γραμματόσημων έφτασε στην Ευρώπη μέσω του Γιβραλτάρ. Τον ίδιο χρόνο ακολούθησαν οι ΗΠΑ και έκτοτε, όλες σχεδόν οι χώρες ενστερνίστηκαν τη νέα μέθοδο, προφανώς διότι η εμπορική τους -συλλεκτική- επιτυχία ήταν εντυπωσιακή.

1

2

3

Ενώ για τους παραδοσιακούς εκθεσιακούς φιλοτελιστές τα αυτοκόλλητα γραμματόσημα δεν έχουν ιδιαίτερη σημασία, ούτε μπορούν ακόμα να συνθέσουν ολοκληρωμένες συλλογές, για τους θεματικούς αποτελούν ένα ακόμα ταχυδρομικό προϊόν που μπορεί κάλλιστα να περιληφθεί στο πλήθος των άλλων αντικειμένων που χρησιμοποιούνται. Οι απεικονίσεις που φέρουν έχουν συχνά ιδιαίτερο θεματικό ενδιαφέρον. Όμως έχουν δυσκολίες στη χρήση τους και γεννούν ερωτηματικά ως προς την βιωσιμότητά τους, την αντοχή τους στο χρόνο. Είναι σχεδόν βέβαιο ότι ο τρόπος εκτύπωσής τους δεν εγγυάται μεγάλη διάρκεια.

Τα χρώματα θα αρχίσουν κάποια στιγμή να ξεθωριάζουν, η σταθερότητα της γόμας ύστερα από μερικά χρόνια θα υποχωρήσει. Όλα τα ανωτέρω οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η αγορά και διατήρησή τους για μεγάλο χρονικό διάστημα στο κλασέρ θα είναι σφάλμα.

Η μόνη λύση για ένα θεματικό είναι να τα χρησιμοποιήσει μόνο όταν το θέμα που απεικονίζουν δεν βρίσκεται σε άλλη, παραδοσιακού τύπου έκδοση. Εξάλλου, τα αυτοκόλλητα γραμματόσημα είναι τόσο πρόσφατα, ώστε δεν έχουν τίποτε να προσθέσουν στην παράμετρο "σπανιότητα".

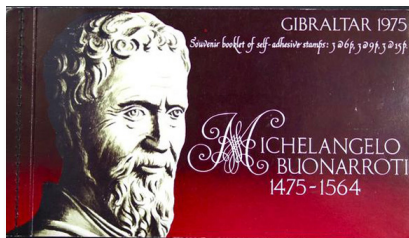
Ένα σοβαρό μειονέκτημα που επίσης έχουν αυτά τα γραμματόσημα είναι η δυσκολία, αν όχι αδυναμία, να τα διατηρήσει κανείς σφραγισμένα. Τα περισσότερα από αυτά έχουν τη δυνατότητα να ξεκολλήσουν από το φάκελο. Ωστόσο, η κόλλα τους παραμένει ενεργή, πράγμα που ση-

4
Αυτοκόλλητο γραμματόσημο, δίσκος μουσικής του Μπουτάν!

Αυτοκόλλητα γραμματόσημα ΗΠΑ

Εξώφυλλο τευχιδίου με αυτοκόλλητα γραμματόσημα του Γιβραλτάρ

μαίνει αδυναμία να τοποθετηθούν σε κλασέρ. Ο μόνος τρόπος για την ταξινόμησή τους είναι, επομένως, η παραμονή τους σε αποκόμματα φακέλων.

Τελευταία εμφανίστηκαν στο διαδίκτυο προτάσεις για την αποκόλληση χρησιμοποιημένων αυτοκόλλητων γραμματόσημων. Πρόκειται για κάποιο υγρό, προφανώς διαλύτη, στο οποίο εμβαπτίζονται για λίγα λεπτά, αποκολλούνται, αποσύρονται τα υπολείμματα της κόλας με τη βοήθεια ενός μαχαιριού, ραντίζονται με ταλκ και, τέλος, στεγνώνονται. Χρονοβόρα διαδικασία, που λίγοι σοβαροί συλλέκτες θα επιχειρήσουν.

Αλλά και σε ασφράγιση στη κατάσταση, πάλι πρέπει να μείνουν σε απόκομμα, αυτή τη φορά από το φύλλο του τευχιδίου που τα περιλαμβάνει. Όταν αποκολληθούν από το τευχίδιο είναι κατάλληλα μόνο για την αλληλογραφία.

Ας μη συγχέουμε τα αυτοκόλλητα γραμματόσημα της σημερινής αναφοράς μας με τα γραμματόσημα αυτόματης παραγωγής των μηχανών τύπου FRAMA. Εκείνα έχουν τελειώς άλλα χαρακτηριστικά. Διαφέρουν στο πλαίσιο, στο μέγεθος, όσο και στη γενική εμφάνιση. Ας μην ξεχνάμε επίσης ότι στα γραμματόσημα τύπου FRAMA η ονομαστική αξία τυπώνεται την τελευταία στιγμή, σύμφωνα με το αίτημα του χρήστη.

Παντελής Λεουσης

Σημείωση

Το παραπάνω άρθρο δημοσιεύτηκε πρωτότυπα στη ΦΙΛΟΤΕΛΕΙΑ, τεύχος 665/2010

Αχ! Αυτό το πλάνο...

Πλάνο εκθέματος επιπέδου του Μεγάλου Επιχρύσου. Ο εκθέτης επιθυμεί ανωνυμία.

ΦΑΡΟΣ

Το αστέρι που οδηγεί τους ναυτικούς

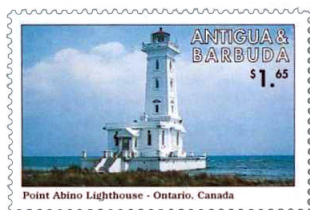
1. Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΦΑΡΩΝ
 - 1.1. Η φάροι στο διάβα της ιστορίας
 - 1.2. Η εξέλιξη της τεχνολογίας του φωτισμού
2. ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΦΑΡΩΝ ΩΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑΤΑ
 - 2.1. Τα υλικά δόμησης
 - 2.2. Τα σχήματα των φάρων
 - 2.3. Διακρίσεις μεταξύ φάρων

3. ΤΥΠΟΙ ΦΑΡΩΝ
 - 3.1. Φωτεινοί σταθμοί
 - 3.2. Φάροι
 - 3.3. Φανοί
4. ΤΟΠΟΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΦΑΡΩΝ
 - 4.1. Υπεράκτιοι φάροι (off shore)
 - 4.2. Φάροι ορόσημα
 - 4.3. Λιμενικοί φάροι και φανοί

5. ΕΙΔΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΦΑΡΩΝ
 - 5.1. Φάροι σε ποτάμια και λίμνες
 - 5.2. Πλοία-φανοί και σημαδούρες
 - 5.3. Φάροι σε κάστρα, θρησκευτικά και δημόσια κτήρια
6. ΦΑΡΟΙ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ
 - 6.1. Φάροι μουσεία
 - 6.2. Φάροι τουριστικά κτήρια
 - 6.3. Φάροι στην τέχνη

ΦΑΡΟΙ

Αναμνηστικές σφραγίδες και μηχανόσημα από τις πέντε ηπείρους.
Μικρό δείγμα από το πολυάριθμο υλικό που υπάρχει για ένα από τα δημοφιλέστερα θέματα

ΤΖΟΝ ΣΙΜΠΣΟΝ

Ένας ήρωας του Α' Παγκοσμίου Πολέμου

Αναζητώντας ...γαϊδούρια σε γραμματόσημα για να τεκμηριώσω φιλοτελικά το άρθρο μου με τίτλο «Ο κυρ Μέντιος» που δημοσιεύεται σε άλλη σελίδα, τράβηξε την προσοχή μου η εικονιζόμενη έκδοση της Αυστραλίας του 1956. Από περιέργεια, αναζήτησα σχετικές πληροφορίες και βρέθηκα μπρος σε μία συγκινητική ιστορία ηρωισμού και αυταπάρνησης. Νομίζω ότι αξίζει τον κόπο να την γνωρίσουμε.

Ο ήρωας της ιστορίας μας ονομαζόταν Τζον Σίμπσον. Γεννήθηκε στην Αγγλία το 1892, από φτωχή οικογένεια. Από μικρός είχε την τάση να βοηθά τους συνανθρώπους του. Λέγεται μάλιστα ότι στα 13 του βούτηξε στα νερά του ποταμού Tyne και έσωσε από βέβαιο πνιγμό δύο παιδιά.

Στα 17 του έχασε τον πατέρα του. Έκτοτε ανέλαβε αυτός τη συντήρηση της μητέρας και της μικρότερης αδελφής του. Ένα χρόνο αργότερα μπαρκάρισε σε πλοίο ως θερμαστής, στέλνοντας στους δικούς του το μεγαλύτερο μέρος του μισθού του.

Όταν ήρθε η ώρα να καταταγεί στο στρατό, ο Σίμπσον το απόφυγε όσο μπορούσε. Όταν μάλιστα ήρθε το «περιοδεύον» στο Νιούκαστλ, ο Σίμπσον το έσκασε.

Τα αμέσως επόμενα χρόνια εργάστηκε σε γεωργικές δουλειές, ως αγελαδοβοσκός, ανθρακωρύχος... Κατόπιν μπαρκάρισε και πάλι, αλλά μόλις έφτασαν στο Fremantle της Αυστραλίας, βγήκε στη στεριά. Τότε ήταν που ξέσπασε ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος.

Τρεις εβδομάδες μετά ο Σίμπσον κλήθηκε στα όπλα. Στο άκουσμα ότι οι Αυστραλιανές δυνάμεις θα κατευθύνονταν στην Αγγλία για τη βασική εκπαίδευση, ενθουσιάστηκε και κατατάχτηκε αμέσως. Θεώρησε ότι έτσι θα μπορούσε να φτάσει ανέξοδα πίσω στην Αγγλία, στο σπίτι του. Ατυχώς γι' αυτόν, τα στρατιωτικά σχέδια άλλαξαν ξαφνικά και το στράτευμα οδηγήθηκε στην Αίγυπτο. Εκεί, καθώς ήταν δυνατός και σωματώδης, τον κατάταξαν στο

σώμα των τραυματιοφορέων.

Οκτώ μήνες αργότερα τοποθετήθηκε στο ANZAC (Εκστρατευτικό Σώμα Αυστραλών και Νεοζηλανδών), που εστάλη στην Τουρκία με αποστολή να αποβιβαστεί σε ένα μικρό όρμο της χερσονήσου της Καλλίπολης (24 Απριλίου 1915) με σκοπό να εξασφαλιστεί από τους συμμάχους ο έλεγχος των στενών των Δαρδανελίων.

Η απόβαση αυτή υπήρξε ένα από τα πιο αιματηρά γεγονότα του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Από τους 1500 άνδρες που αποβιβάστηκαν με το πρώτο κύμα, μέχρι το τέλος της ημέρας είχαν μείνει ενεργοί μόλις 755. Μπρος σε αυτές τις απώλειες, οι ομάδες των τραυματιοφορέων δεν υπήρχε περιθώριο να μείνουν όσες είχαν προβλεφτεί αρχικά. Έτσι, περιορίστηκαν από 6 σε 2. Οι μάχιμοι χρειάζονταν περισσότερο.

Μπρος σε αυτά τα νέα δεδομένα, ο Σίμπσον πήρε την απόφαση να ενεργήσει μόνος. Σκέφτηκε ότι έτσι θα μπορούσε να δράσει καλύτερα και πιο αποτελεσματικά. Σε αυτή του την απόφαση έπαιξε ρόλο και η τύχη. Βρήκε σε μία παρακειμένη ρεματιά έναν εγκαταλειμμένο γάιδαρο. Τον περιμάζεψε και αποφάσισε να τον χρησιμοποιήσει για την μεταφορά τραυματιών.

Από εκείνη τη στιγμή, αυτός και ο γάιδαρος λειτούργησαν σαν ανεξάρτητη ομάδα. Αντί μάλιστα να αναφέρεται στη μονάδα του, ο Simpson εντάχτηκε σε μία μονάδα Ινδών (21st Kohat Ορεινή Πυροβολαρχία). Οι Ινδοί στρατιώτες, μάλιστα, παρατηρώντας τη σπουδαία δράση του, του έδωσαν το προσω-

νύμιο «Bahadur» (ο γενναίος των γενναίων).

Για τέσσερες ημέρες ο Σίμπσον στη μονάδα του θεωρείτο λιποτάκτης. Όταν όμως έγινε γνωστός ο τρόπος που ενεργούσε, οι ανώτεροί του έκαναν τα στραβά μάτια. Ήταν φυσικό όταν διαπίστωσαν ότι άρχιζε την αποστολή του από τις 6.30' το πρωί και συνέχιζε μέχρι τις 3.00' τα ξημερώματα της άλλης ημέρας; Συντροφιά με το γαϊδουράκι, έκανε μία διαδρομή ενάμιση μιλίου, 12-15 φορές την ημέρα, κάτω από πυρά ελεύθερων σκοπευτών και πολυβόλων. Στο διάστημα που αναζητούσε τους πληγωμένους, φρόντιζε πρώτα για την ασφάλη κάλυψη του ζώου. Στην επιστροφή φρόντιζε τον τραυματία που μετέφερε, του έδινε νερό, τον εμψύχωνε. Δεν δείλιασε ή δίστασε ούτε στιγμή, όσο πυκνά και αν ήταν τα πυρά, όσο επικίνδυνες κι' αν ήταν οι συνθήκες.

Αυτή η δραστηριότητα συνεχίστηκε για 24 ολόκληρες ημέρες. Χάρη στην αυταπάρα-

νηση αυτού του ανθρώπου, αμέτρητες ήταν οι ζωές που σώθηκαν. Όμως, την 25η ημέρα η τύχη τον εγκατέλειψε. Ο θάνατος τον βρήκε ενώ μετέφερε έναν τραυματία.

Ο Σίμπσον προτάθηκε επανειλημμένα για μεταθανάτια παρασημοφορία, όμως αυτό δεν έγινε ποτέ. Ωστόσο, η φήμη των ανδραγαθιών του εξαπλώθηκε γρήγορα και το όνομά του έγινε ίνδαλμα, θρύλος. Αυτός και ο γαϊδουράκος του έγιναν σύμβολα του ANZAC, των Αυστραλών και Νεοζηλανδών στρατιωτών του

Α' Παγκοσμίου Πολέμου, έγιναν αγάλματα, γραμματόσημα, μπήκαν σε χαρτονομίσματα, νομίσματα...

Πόσες σπουδαίες ιστορίες μπορεί να κρύβονται πίσω από την εικόνα ενός αδιάφορου, φαινομενικά, γραμματόσημου! Αυτή είναι και η δύναμη του θεματικού φιλοτελισμού. Αρκεί να έχουμε τη διάθεση για έρευνα...

Παντελής. Ι. Λεούσης

Υπάρχει ή δεν υπάρχει σφάλμα;

Το εικονιζόμενο γραμματόσημο εκδόθηκε από τα ταχυδρομεία της Αυστραλίας λίγες μέρες μετά το γάμο του διαδόχου του βρετανικού θρόνου και της «κοινής θνητής» Miss Catherine Middleton. Όμως η Miss Middleton έφερε αυτό το όνομα προ του γάμου της. Από τη στιγμή που παντρεύτηκε και η βασίλισσα Ελισάβετ της απένειμε τον τίτλο της δούκισσας, το όνομά της μετατράπηκε σε Catherine Duchess of Cambridge (Κατερίνα Δούκισσα του Κέμπριτζ). Γεννάται λοιπόν το ερώτημα: αφού το γραμματόσημο εκδόθηκε μετά το γάμο και απεικονίζει τους νεονύμφους με τα γαμήλια ενδύματα, δεν θα έπρεπε το γραμματόσημο να μην αναφέρει πια το προγαμιαίο όνομα της κυρίας; Υπάρχει ή δεν υπάρχει σφάλμα;

Ανεξάρτητα από αυτό το μικρο-δίλημμα, πολλές χιλιάδες Άγγλοι απόλαυσαν το «ευτυχές γεγονός», πολλοί ξενύχτησαν στα «δρσοερά» λονδρέζικα πεζοδρόμια για να πιάσουν την καλύτερη δυνατή θέση και να απολαύσουν τη γαμήλια πομπή, χιλιάδες κορίτσια ονειρεύτηκαν το δικό τους «βασιλόπουλο του παραμυθιού», άλλοι, οι λεγόμενοι σκεπτικιστές ή και αντιμοναρχικοί, επανέλαβαν τα επιχειρήματά τους... Όσο για μας, απολαύσαμε ένα ακόμα λαμπερό τηλεοπτικό «σόου», που είχε και λίγο Μπέκαμ, και λίγο Έλτον Τζον με τον «συμβίο» του, και άλλα ενδιαφέροντα. Ίσως μερικοί, από τους παλιούς, να αναπόλησαν και το δικό μας παρόμοιο γεγονός του 1962: το γάμο της Σοφίας με τον Χουάν Κάρλος. Αλλά μάλλον θα ήταν λίγοι...

Ο ΠΛΑΤΑΝΟΣ

Οι αρχαίοι πρόγονοί μας τον έλεγαν “Η πλάτανος”. Ο λαός τον ονομάζει πλάτανο ή πλατάνι, και είναι ο γιγαντόσωμος βασιλιάς του ελληνικού φυτικού βασιλείου.

Σύμφωνα με την αρχαία ελληνική μυθολογία, η Πλάτανος ήταν αδερφή δύο πελώριων γιγάντων, των Αλφειών, από τους οποίους κληρονόμησε το γιγάντιο ανάστημα, και κόρη του Ποσειδώνα, ο οποίος της κληρονόμησε την αγάπη για το υγρό στοιχείο. Είναι γνωστό ότι τα πλατάνια φυτρώνουν σε μέρη όπου υπάρχουν νερά, είτε στην επιφάνεια, είτε στο υπέδαφος.

Η μυθική πλάτανος αγαπούσε πολύ τους δύο αδερφούς της, και όταν εκείνοι πέθαναν νέοι, από τη θλίψη της μεταμορφώθηκε στο ομώνυμο δέντρο.

Παροιμιώδης για την μακροβιότητα και την δροσερή σκιά του, ο πλάτανος είναι συνδεδεμένος με μύριες όσες παραδόσεις και ιστορικά γεγονότα της χώρας μας. Υπάρχουν αμέτρητα πλατάνια που έχουν μείνει ονομαστά, αποτελούν σημεία τοπικής αναφοράς ή ακόμα έχουν δώσει το όνομά τους σε πολλά χωριά και τοπωνύμια, όπως Πλατανόβρυση (σε Δράμα, Μεσσηνία, Πύλο κ.α.), Πλατάνα (σε Κυνουρία, Λακωνία, Εύβοια κ.α.), Πλατανάκια (σε Σέρρες, Θεσσαλονίκη, Πιερία, Χανιά κ.α.), Πλάτανος (σε Κυνουρία, Ναυπακτία, Αιγιαλεία, Άρτα, Κίσαμο Κρήτης, Γύθειο κλπ.).

Ήδη από την μακρινή αρχαιότητα ο Πλί-

νιος κάνει λόγο για τον πλάτανο της Αθηναϊκής Ακαδημίας, ο οποίος είχε ύψος 15 μέτρα, ενώ το ιερό άλσος πλατάνων της Ακαδημίας, έξω από την Αθήνα, ήταν ο χώρος άσκησης της περιπατητικής φιλοσοφίας.

Σίγουρα ο ιστορικότερος και πιο φημισμένος πλάτανος της χώρας μας είναι ο πλάτανος του Ιπποκράτη στην Κω. Η παράδοση τον θέλει να επιζεί από την αρχαία εποχή, από τότε που στη σκιά του δίδασσε ο Ιπποκράτης

τους μαθητές του. Υπάρχει μάλιστα και ένα έθιμο που τελείται την 1η του Σεπτεμβρίου, αρχή του εκκλησιαστικού έτους. Την ημέρα αυτή, οι κάτοικοι της Κω συλλέγουν φύλλα του πλατάνου, και μαζί με σκόρδο, κυδώνι, σταφύλι και ρόδι, δημιουργούν μία αρμαθιά που την ονομάζουν “αρκιχρονιά”.

Άλλοι γνωστοί πλάτανοι είναι αυτός της μονής του Αγίου Γερασίμου στην Κεφαλονιά, από τον οποίο οι προσκυνητές παίρνουν φύλλα για φυλακτό, και ο πλάτανος δίπλα στο ιστορικό γεφύρι της Άρτας, όπου λέγεται ότι ο Αλή Πασάς κρεμούσε από τα κλαδιά του τους χριστιανούς. Τον ίδιο ρόλο έπαιζε και ο πλάτανος της ομώνυμης πλατείας του “Πλατάνου” στο Ρέθυμνο,

που χρησίμευε για τους απαγχονισμούς των “απίστων”.

Πασιγνωστος είναι και ο χιλιόχρονος πλάτανος της μαγευτικής Τσαγκαράδας του Πηλίου, όπως και αυτός της Αγ. Λαύρας Κα-

Πλάτανος του Ιπποκράτη

λαβρύτων που συνδέεται στενά με τα γεγονότα της κήρυξης της επανάστασης του 1821.

Ωστόσο, οι δύο πλάτανοι κοντά στο χωριό Σχολάριο, ανάμεσα στις λίμνες Βόλβη και Κορώνεια, στην περιοχή Λαγκαδά Θεσσαλονίκης, θαυμάζονται και για έναν άλλο λόγο. Στην κορφή τους φτιάχνουν τις φωλιές τους κάθε χρόνο πολλά ζευγάρια πανέμορφων ερωδιών.

Ποιος όμως δεν έχει ακούσει για την περίφημη Παναγιά Πλατανιώτισσα που έχει σχηματιστεί μέσα στην κουφάλα ενός τεράστιου πλατάνου, ο οποίος προήλθε από τρία

του χρόνου.

Τέλος, για τους Αθηναίους, δεν θα πρέπει να παραλείψουμε να αναφέρουμε τους ωραιότατους πλατάνους της Κηφισιάς που συμβάλλουν ιδιαίτερα στον ξεχωριστό χαρακτήρα του όμορφου προαστίου. Ιδιαίτερα ο ονομαστός της "Πλατείας πλατάνου" ήταν ανέκαθεν τόπος συνάντησης, ερωτευμένων και μη, ξεχωριστό σημείο αναφοράς της πόλης.

Σωστά η πατρίδα μας έχει κηρύξει μεγάλο αριθμό πλατάνων, είκοσι στο σύνολο, ως διατηρητέα μνημεία της φύσης, προστατευόμενα από κάθε κακοποίηση ή επέμβαση.

Ένας από αυτούς, τεράστιος και με μεγάλο κενό στο εσωτερικό του κορμού του, ανακηρύχθηκε διατηρητέο μνημείο της φύσης το 1976. Βρίσκεται στην παραλιακή ζώνη του Δήμου

Γερο-πλάτανος στο Γαστούρι της Κέρκυρας

Γιγαντιαίος πλάτανος στο Ξηροχώρι Ευβοίας

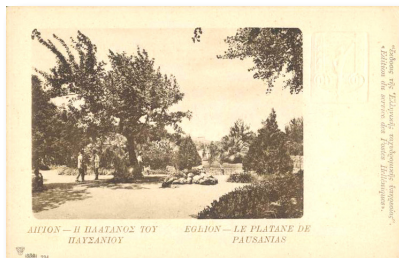
«Αλλοτινή» Πλατεία Κηφισιάς, με πανέμορφα πλατάνια

πλατάνια που φύτρωσαν μαζί, και με την πάροδο του χρόνου ενώθηκαν και δημιούργησαν το αξιοθαύμαστο αριστούργημα της φύσης; Βρίσκεται μερικά χιλιόμετρα βορειοδυτικά των Καλαβρύτων και κάθε 8η του Σεπτέμβρη που γιορτάζει, προσελκύει πολλές εκατοντάδες προσκυνητές.

Πάντως πολλοί είναι αυτοί που πιστεύουν ότι ο το μεγαλύτερο δέντρο της Ελλάδας, ίσως και ολόκληρης της Ευρώπης, είναι ο γερο Πλάτανος στο Μαντούδι της Ευβοίας. Η περιμέτρος της βάσης του είναι όσο οι αγκαλιές 18 ατόμων, η κουφάλα του είναι 45 τμ. και στην σκιά του μπορούν να σταλίσουν έως και 2000 πρόβατα. Εγκαταλειμμένος, χωρίς καμιά φροντίδα, αντιστέκεται σθεναρά στη φθορά

Αιγιαλείας. Τον αναφέρει ο Σλήμαν στο βιβλίο του *Πελοπόννησος και Τροία* και τον χρονολογεί λίγο πριν το 1.450 π.Χ. Ωστόσο οι επιστήμονες υπολογίζουν ότι η ηλικία του είναι περίπου 600 χρόνων.

Αλλά και το το χωριό Πλάτανος Αιγιαλείας, με τη γνωστή όμορφη Παραλία Πλατάνου, οφείλει το όνομά του στον αρχαίο περιηγητή Πausανία, που αναφέρεται στην παλιά πηγή που βρίσκεται κοντά του, με το όνομα "12 βρύσες".

Ο Πλάτανος του Πausανία. Πήρε το όνομά του από τον αρχαίο περιηγητή που αναφέρει την ύπαρξή του δίπλα σε 12 πηγές.

Λ. Τ.

Η "δραχμούλα", που πολλοί νοστάλγησαν μετά την είσοδο του Ευρώ και την ακρίβεια που μας έφερε, μας έρχεται από πολύ μακριά: από τις αρχές της 1ης χιλιετίας π.Χ.

Η λέξη δραχμή προέρχεται από το ρήμα "δράπτομαι" (αρπάζω, κρατώ στη χούφτα μου) και σημαίνει όσα μπορούν να περιληφθούν σε μια "δράκα", δηλαδή στην παλάμη του χεριού. Καθώς το χέρι μπορούσε να κρατήσει μία δέσμη από έξι σιδερένιους οβολούς (νόμισμα που υπήρχε στην Ελλάδα από το 1.100 π.Χ.), όταν αργότερα η δραχμή έγινε νόμισμα, εξακολούθησε να υποδιαιρείται σε έξι οβολούς.

Η δραχμή αποτελούσε τη βάση του νομισματικού συστήματος στην αρχαία Ελλάδα. Ήταν από ασήμι και τη χρησιμοποίησαν τόσο οι πόλεις της κυρίως Ελλάδας όσο και οι ελληνικές αποικίες από το δεύτερο μισό του 7ου αιώνα π.Χ. Η κάθε μία ήταν σε δική της κοπή και είχε δικές της απεικονίσεις, όπως θεούς, εμβλήματα πόλεων κλπ. Στην αρχαία Αθήνα, για παράδειγμα, οι δραχμές είχαν στο ένα μέρος την κεφαλή της Αθηνάς και στο άλλο τη γλαύκα. Γι' αυτό και στην καθημερινή χρήση της η δραχμή είχε το όνομα "γλαύξ". Από την κουκουβάγια της μιας όψης. Από εκεί προήλθε και η φράση "Γλαύκ' Αθήναζε", "κομίζω γλαύκα ες Αθήνας", υπονοώντας την άφθονη χρήση της.

Από τον 5ο αιώνα π.Χ. και μέχρι την εμφάνιση του Μεγάλου Αλεξάνδρου, το περισσότερο διαδεδομένο νόμισμα στον ελληνικό κόσμο ήταν το αθηναϊκό τετράδραχμο.

Είναι δύσκολο αναμφίβολα να επιχειρήσει κανείς τον υπολογισμό της ισοτιμίας της Αθη-

ναϊκής δραχμής με τα σημερινά νομίσματα, κυρίως διότι το εύρος των παραγομένων αγαθών και των οικονομιών, αιώνα με τον αιώνα, είναι διαφορετικό, όσο διαφορετική είναι και η αγοραστική αξία των νομισμάτων. Εντούτοις, μερικοί ιστορικοί και οικονομολόγοι εκτίμησαν ότι το 5ο αιώνα π.Χ. η δραχμή ισοδυναμούσε με 38 δολάρια ΗΠΑ του 2006. Άλλοι κλασσικοί ιστορικοί διατείνονται ότι στην ακμή της αρχαίας Ελλάδας (5ο προς 4ο αιώνα) η ημερησία αμοιβή ενός τεχνίτη ή ενός οπλίτη ήταν μία δραχμή, ενώ για ένα ηλιαστή (δικαστή) μισή δραχμή (425 π.Χ.).

Ο Ξενοφών γράφει το 355 π.Χ. ότι μισή δραχμή την ημέρα επί 360 ημέρες το χρόνο εξασφαλίζουν "μία άνετη (οικογενειακή) επιβίωση" για "τους φτωχούς πολίτες". Νωρίτερα, το 422 π.Χ., ο Αριστοφάνης γράφει στις Σφήκες του (στίχοι 300-302) ότι ημερομίσθιο μισής δραχμής για τους κριτές είναι ότι πρέπει για την επιβίωση τριμελούς οικογένειας.

Σαν τελικό συμπέρασμα, μπορεί να ειπωθεί ότι ένας ειδικευμένος τεχνίτης της αρχαίας Αθήνας κέρδιζε περίπου 40 € την ημέρα, καθαρά από φόρους.

Στα χρόνια του Μεγάλου Αλεξάνδρου τον όρο δραχμή χρησιμοποίησαν για το νομισματικό τους σύστημα τα ελληνιστικά βασίλεια της Νοτιοδυτικής Ασίας, αλλά και η Αίγυπτος των Πτολεμαίων, η οποία έκοβε μεγάλα νομίσματα από χρυσό, ασήμι και χαλκό. Πιο συγκεκριμένα, χρυσά ήταν τα πεντάδραχμα και τα οκτάδραχμα, και αργυρά ήταν τα τετράδραχμα, δεκάδραχμα και δεκαπεντάδραχμα.

"Γλαυξ" και Αθηνά σε τετράδραχμο αθηναϊκό νόμισμα του 5ου π.Χ. αι.

Μακεδονικό Δεκάδραχμο 4ου αι. π.Χ.

Τετράδραχμα: Μακεδονικό 4ου, Συρακουσών και Θρακικό 5ου π.Χ. αι.

Ενδιαφέρον έχει το ότι ακόμα και σήμερα, το γνωστό από τα προ-ισλαμικά χρόνια αραβικό "ντριχάμ" (σε χρήση στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και στο Μαρόκο), έλκει το όνομά του από τη δραχμή, όπως εξάλλου και το αρμενικό "ντραμ".

Το βάρος της δραχμής διέφερε ανάλογα με το σύστημα σταθμών που ίσχυε σε κάθε πόλη. Έτσι υπήρχαν οι δραχμές της Αθήνας, της Κορίνθου, της Αίγινας κλπ. Πάντως, το σύννηθες βάρος της αθηναϊκής (αλλά και της αττικής) δραχμής ήταν 4,3 γρ.

Οι υποδιαίρεσεις της δραχμής ήταν οι εξής:

- 8 χαλκοί = 1 οβολός,
- 6 οβολοί = 1 δραχμή,
- 100 δραχμές = 1 μίνα ή μνα,
- 60 μίνες = 1 αθηναϊκό τάλαντο.

Μίνες και τάλαντα δεν κόβονταν στη πράξη. Αντιπροσώπευαν μονάδες βάρους που χρησιμοποιούνταν για αγορές, όπως σιτάρι, ή μέταλλα, όπως ασήμι και χρυσός.

Μετά τις μακράιωνες εθνικές περιπέτειες, τα φιορίνια, τα ριάλια, τα ενετικά και τα βενετσιάνικα κλπ. νομίσματα, ήρθαν οι λίρες, οι πιάστρες και οι παράδες, μέχρι που στις 8 Φεβρουαρίου 1833, το νεότερο ελληνικό κράτος καθιέρωσε και πάλι τη δραχμή, σε αντικατάσταση του "φοίνικα" που είχε εισαχθεί ως νομισματική μονάδα από τον Καποδίστρια.

Δεν είναι στις επιδιώξεις του παρόντος η καταγραφή της πορείας της δραχμής από την

επανεμφάνισή της το 1865 μέχρι τις μέρες μας. Είναι γνωστό ότι πέρασε μύριες περιπέτειες, πληθωριστικές πιέσεις (π.χ., 1.000 παλιές δραχμές προς 1 νέα το 1954), υποτιμήσεις, όπως π.χ. 30.000 δρ. από 15.000 το δολάριο ΗΠΑ (υποτίμηση Μαρκεζίνη). Όμως τίποτε δεν συγκρίνεται με τον καταστροφικό υπερπληθωρισμό της Γερμανο-Ιταλικής Κατοχής (1941-1944), όταν για την αποστολή μιας επιστολής χρειαζόταν γραμματόσημο μέχρι και 5.000.000 δραχμών! Χαρακτηριστικό είναι ότι μετά την απελευθέρωση, η ισοτιμία της νέας δραχμής προς την παλιά ήταν 1 προς 50.000.000.000!

Το 1999 η Ελλάδα εισήχθη στη Ζώνη του ευρώ και από τον Ιανουάριο του 2002 άρχισε η σταδιακή απόσυρση της δραχμής και η αντικατάστασή της με το

ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα, το ευρώ, η οποία ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του ίδιου έτους. Η ισοτιμία των δύο νομισμάτων καθορίστηκε στις 340,75 δραχμές για 1 ευρώ.

Τώρα λοιπόν έχουμε το Ευρώ. Δεν υπάρχουν πια υποτιμήσεις, μικρές ή μεγάλες. Υπάρχει νομισματική πειθαρχία, Κεντρική Ευρωπαϊκή Τράπεζα,

Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, ελεγκτές, επιτήρηση... Άλλαξαν οι καιροί. Τώρα πια είμαστε "Ευρώπη". Όσο για τους νοσταλγούς της "δραχμούλας", πρόβλημά τους!

Π. Ι. Α.

Τετράδραχμο από τους Λεοντίνους της Σικελίας του 460 π.Χ.

Τετράδραχμα Ρόδου 4ου και Κρήτης, 3ου π.Χ. αι.

Σπιτσοβέργη... ...μεταξύ λευκών αρκούδων και ανθρακωρύχων.

Διαβάζοντας το άρθρο Spitzberg : *Entre ours blancs et "gueules noires"* στο γαλλικό περιοδικό «*Timbres magazine*», ήρθαν στο μυαλό μου μια σειρά από συναρπαστικές αναμνήσεις από τα χρόνια που εργαζόμουν σε ένα μεγάλο κρουαζιερόπλοιο. Μία από τις κρουαζιέρες, στις αρχές Αυγούστου του 1973, περιλάμβανε την Σπιτσοβέργη, και πιο συγκεκριμένα έναν οικισμό κοντά στον παγετώνα του Magdalena Bay. Η ανάμνηση των πιγκουίνων που αναπαύονταν πάνω σε μικρά επιπλέοντα παγόβουνα και που τρομαγμένοι στη θέα του πλοίου πηδούσαν στο νερό και "έτρεχαν" αλλόφρονες, ή των σκύλων για τα έλκηθρα που, άπραγοι λόγω εποχής, βρίσκονταν σε μεγάλα κλουβιά και σε τρώμαζαν με το διαπεραστικό βλέμμα τους... Τα χιόνια, παρά το μεσοκαλοκαίρι, επέμεναν να καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος των διαβάσεων του μικρού οικισμού. Πού και πού, ανάμεσα στα μισολεωμένα χιόνια και στους θρυμματισμένους σκουρόχρωμους σχιστόλιθους που κάλυπταν το έδαφος ξεπηδούσαν πανέμορφα λουλούδια... Περιέμεναν υπομονετικά, με πολύ κουράγιο, έναν ολόκληρο χρόνο...

Νομίζω πως αξίζει τον κόπο να μάθουμε λίγα πράγματα για τη Σπιτσοβέργη και για το αρχιπέλαγος του Σβάλμπαρντ γενικότερα. Το άρθρο του Didier Michaud είναι αρκετά κατατοπιστικό και ευχάριστο στο διάβασμα.

Στην αρχή το ζητούμενο είχε εμπορικό χαρακτήρα: Πώς να πάει κανείς σε Ινδία και Κίνα για να φέρει μπαχαρικά, τσάι, πορσελάνες και πολύτιμα υφάσματα. Αυτός ήταν ο λόγος που από το 16ο αιώνα ατρόμητοι ναυτικοί ρίχτηκαν στην περιπέτεια προσπέλασης του πόλου, στην προσπάθεια εξεύρεσης ενός δρόμου που από το μεγάλο Βορρά θα συντόμευε τη διαδρομή προς την Άπω Ανατολή. Έτσι, στα 1596, ο Ολλανδός Μπάρεντς (Willem Barents) ανακάλυψε ένα νησί, περίπου στις 74° μοίρες γεωγραφικού πλάτους, πάνω από τις βόρειες ακτές της Νορβηγίας, όχι μακριά από τους αρκτικούς πάγους. Λίγο αργότερα ανακάλυψε ένα δεύτερο και τέλος, ένα ολόκληρο αρχιπέλαγος.

Τα ονόματα που έδωσε στα νησιά φανερώνουν αρκετά το κλίμα τους, τη γεωγραφία τους, τον τύπο του πληθυσμού που συναντά κανείς εκεί: το Νησί των Αρκούδων, η Σπιτσοβέργη, δηλαδή "αιχμηρό βουνό", τη Λευκή Νήσο, αλλά και το Νησί του βασιλιά Κάρολου,

το Hopen, το Νησί των Δανών. Όσο για το αρχιπέλαγος, του έδωσε το όνομα Svalbard: "Κρύες ακτές" στα νορβηγικά.

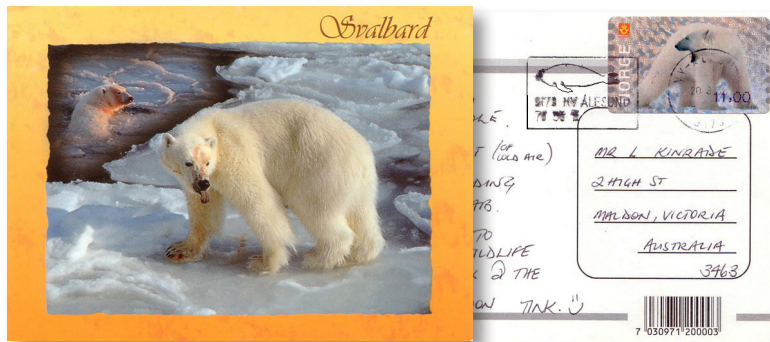
Όπως συνέβη με το Χριστόφορο Κολόμβο για την Αμερική, ο Μπάρεντς δεν είναι, μάλλον, ο πρώτος που ανακάλυψε το Σβάλμπαρντ. Πιθανολογείται ότι τέσσερις αιώνες πριν από αυτόν είχαν περάσει οι Βίκινγκς. Βέβαια, οι Βίκινγκς αναζητούσαν καλλιεργήσιμη γη, που δεν επρόκειτο να συναντήσουν στις πολικές περιοχές του Σβάλμπαρντ. Ακόμα και σήμερα, παρά τις συνέπειες από την υπερθέρμανση του πλανήτη, το 60% των 62.000 km² του Σβάλμπαρντ καλύπτονται μόνιμα από πάγο, ενώ το χειμώνα η μέση θερμοκρασία είναι - 16°, με ρεκόρ ψύχους - 46° (το 1986).

Το καλοκαίρι ο μέσος όρος είναι + 6°, αλλά ανεβαίνει και περισσότερο στη διάρκεια της ημέρας (ρεκόρ: + 21° το 1979).

Η ημέρα σε αυτές τις περιοχές διαρκεί συνεχώς από τις 20 Απριλίου έως τις 2 Αυ-

Χάρτης του αρχιπελάγους Σβάλμπαρντ

Λευκές αρκούδες στο Svalbard (Νορβηγικό μονόφυλλο)

γούστου. Το σκοτάδι είναι μόνιμο από τις 26 Οκτωβρίου έως τις 15 Φεβρουαρίου. Ανάμεσα σε αυτές τις δύο περιόδους, η διάρκεια ημέρας/νύχτας διαφοροποιείται, ανάλογα με το εάν προσεγγίζεται το καλοκαίρι ή ο χειμώνας. Ποιος μπορεί να επιζήσει μέσα σε τέτοιες συνθήκες; Μόνο τα ποτικά ζώα, όπως μία ποικιλία ταράνδων που υπάρχει μόνο εδώ, αλεπούδες του χιονιού, φώκιες... και οι λευκές αρκούδες - περίπου 3.000 - που δεν μοιάζουν καθόλου με τα άκακα "φουσκωτά αρκουδάκια" των παιδικών παιχνιδιών. Είναι ιδιαίτερα επικίνδυνες. Γι' αυτό και οι κάτοικοι δεν ριψοκινδυνεύουν ποτέ να απομακρυνθούν από τους οικισμούς χωρίς το κυνηγτικό τουφέκι. Αν και εσείς σκοπεύετε να βρεθείτε σε αυτά τα μέρη, μπορείτε να εισαγάγετε ελεύθερα την καρμπίνα σας. Προσοχή όμως! Εάν σκέπτεστε να προστατευτείτε από τις αρκούδες, λάβετε υπόψη σας ότι είναι και αυτές προστατευόμενες. Μόνο σε συνθήκες αποδεδειγμένης άμυνας μπορείτε να πατήσετε τη σκανδάλη.

Παρά το γεγονός ότι η χώρα αυτή δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ως θελκτική, εντούτοις κατοικείται και δέχεται πολλούς επισκέπτες. Πολλοί μάλιστα που τη γνωρίζουν καλύτερα διατείνονται ότι είναι ιδιαίτερα γοητευτική. Η κυριότητα της προκάλεσε και αρκετές συγκρούσεις. Τον 17ο αιώνα, κατά τη διάρκεια μιας πραγματικής ναυμαχίας ανάμεσα αγγλικά και ολλανδικά φαλαινοθηρικά, βυθίστηκαν 17 πλοία. Η επιχείρηση θα μπορούσε να εξελιχθεί σε αληθινό πόλεμο. Ευτυχώς, τα δύο αντιμαχόμενα μέρη προτίμησαν τις διαπραγματεύσεις και τη διανομή ακτών και περιοχών κυνηγιού.

Το πρόβλημα λύθηκε οριστικά μερικές δεκαετίες αργότερα. Τον 18ο αιώνα κανείς πια δεν κυνηγούσε φάλαινες στο Σβάλμπαρντ. Είχαν όλες εξολοθρευτεί.

Έκτοτε στο Σβάλμπαρντ συναντά κανείς μόνο Ρώσους κυνηγούς που αναζητούν δέρματα θαλασσίων ελεφάντων, φωκιών, ταράνδων, αλεπούδων ή αρκούδων. Όμως, για να

Θυρεός Σπιτσβέργης σε γραμματόσημο ιδιωτικού ταχυδρομείου σε χρήση μεταξύ 1896-1913

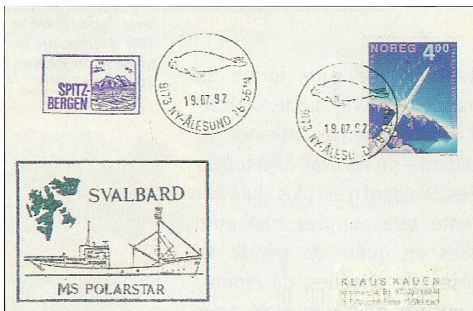
Λευκές αρκούδες, ταράνδοι, παγετώνες, μετακινήσεις δύσκολες... Δεξιά, μεταλλωρύχοι στη Σπιτσβέργη. Τα ορυχεία άνθρακα έδωσαν μεγάλη σημασία στις κατά τα άλλα άγονες περιοχές του αρχιπελάγους

θεωρηθεί κερδοφόρος η δραστηριότητά τους, πρέπει να περνούν το χειμώνα στο αρχιπέλαγος, κάτι που συχνά έχει σαν αποτέλεσμα θανάτους από κρύο ή σκορβούτο.

Το 19ο αιώνα το Σβάλμπαρντ δέχεται όλο και περισσότερο επισκέψεις επιστημονικών αποστολών. Γεωγράφοι, γεωλόγοι, φυσιοδίφες, συνοδευόμενοι πάντα από καλλιτέχνες ζωγράφους ή σχεδιαστές -τα νεώτερα χρόνια από φωτογράφους-, διατρέχουν τις παγωμένες επιφάνειες. Στους επισκέπτες πρέπει να προστεθούν και οι περιέργοι (τουρίστες), που με τον καιρό γίνονται όλο και περισσότεροι.

Για να φιλοξενηθεί όλος αυτός ο κόσμος δημιουργήθηκε μια πρώτη μόνιμη εγκατάσταση στο Advent Bay, στη Σπιτσβέργη (συχνά το αρχιπέλαγος του Σβάλμπαρντ ονομάζεται Σπιτσβέργη, καθώς αυτό είναι το κυριότερο νησί). Δημιουργήθηκε γι' αυτό το σκοπό ένα ξενοδοχείο, μικρό μέρος του οποίου χρησιμοποιείται ως ταχυδρομικό γραφείο.

Κάποια στιγμή, γεωλογικές έρευνες αποκάλυψαν στη Σπιτσβέργη μεγάλα αποθέματα άνθρακα. Το 1905, ένας Αμερικανός, ο John Longyear, άνοιξε το πρώτο ορυχείο, το οποίο το 1916 πούλησε σε νορβηγική εταιρεία. Ένα χρόνο μετά οι Σουηδοί άνοιξαν άλλη, δική τους εκμετάλλευση. Ακολούθησαν οι Ολλανδοί... Σε αυτό το μπέρδεμα ήταν καιρός να δοθεί μία

Φάκελος που ταχυδρομήθηκε στο πλοίο *Polar star*, ένα μικρό επιβατηγό που πραγματοποιεί κρουαζιέρες γύρω από τη Σπιτσβέργη.

Ρωσικό μονόφυλλο ταχυδρομημένο στη Σπιτβέργη

πολιτική λύση.

Μετά τον Α' παγκόσμιο πόλεμο, στο περιθώριο της Διάσκεψης της Ειρήνης του Παρισιού του 1920, μία συνθήκη έδωσε το Σβάλμπαρντ στην Νορβηγία, υπό τον όρο το αρχιπέλαγος να μείνει αποστρατιωτικοποιημένο και να δέχεται τους υπηκόους όλων των χωρών που συμμετείχαν και υπέγραψαν τη συνθήκη για την εκμετάλλευση των φυσικών πόρων "σε ένα πνεύμα απόλυτης ισότητας".

Η Νορβηγία άρχισε να ασκεί τα κυριαρχικά της δικαιώματα στο αρχιπέλαγος το 1925. Όμως η Σοβιετική Ένωση, που συμμετείχε στη Διάσκεψη, αγόρασε το 1930 από τους Ολλανδούς την ορυκτή εκμετάλλευση.

Σήμερα, στο Σβάλμπαρντ διαμένουν 3.000 περίπου μόνιμοι κάτοικοι. Η πλειοψηφία τους βρίσκεται στο νησί της Σπιτσβέργης, όπου και το νορβηγικό διοικητικό κέντρο, στο πρώην Advent Bay που μετονομάστηκε σε Longyearbyen και έχει 1.700 κατοίκους. Στη Σπιτσβέργη υπάρχει και η ρωσική πόλη Barentsburg με 900 κατοίκους. Οι άλλοι είναι διασκορπισμένοι σε έξι μικρά χωριά. Κανένας δρόμος δεν συνδέει αυτούς τους οικισμούς μεταξύ τους. Οι μετακινήσεις γίνονται ανάλογα με κάθε περίπτωση: με ελικόπτερο, μηχανικό δίκυκλο χιονιού κλπ.

Το Longyearbyen είναι μια μικρή σύγχρο-

νη πόλη, με όλες τις ανέσεις, τέλειες αθλητικές εγκαταστάσεις και ένα πανεπιστήμιο στο οποίο σπουδάζουν εκατό περίπου σπουδαστές. Στο μοναδικό σούπερ μάρκετ βρίσκει κανείς κρασιά και τροπικά φρούτα. Αντίθετα, πολύ διαφορετικό φαίνεται ότι είναι το Barentsburg. Το 2004, σε ένα εντυπωσιακό άρθρο που δημοσιεύτηκε στο περιοδικό Express, αναφέρεται ότι το ρωσικό χωριό βρίσκεται υπό την κατοχή μιας μαφιόζικης κλίκας που εκμεταλλεύεται τους εργάτες που εργάζονται στις στοές -στην πλειονότητά τους Ουκρανοί-, σε συνθήκες κυριολεκτικής "σκλαβιάς".

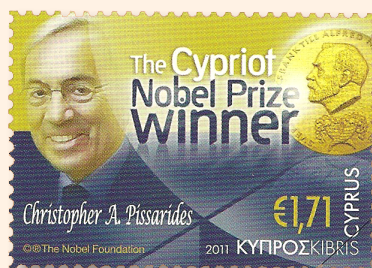
Σήμερα το Σβάλμπαρντ επισκέπτονται 35.000 επισκέπτες το χρόνο. Αν κάποτε θα θελήσετε να είστε και εσείς ένας από αυτούς, μην παραλείψετε να στείλετε μερικές επιστολές στους φίλους σας και στη διεύθυνσή σας. Η αναμνηστική τους αξία θα είναι μεγάλη, αλλά και η εμπορική τους μάλλον δεν θα υστερεί!

Didier Michaud
Timbres magazine
Μετάφραση,
προσαρμογή:
Παντελή Ι. Λεούση

Ένας Κύπριος Νομπελίστας

Για χρόνια καμαρώναμε που μια μικρή χώρα όπως η Ελλάδα είχε καταφέρει να αναδείξει δύο νομπελίστες: το Γιώργο Σεφέρη το 1963 και τον Οδυσσέα Ελύτη το 1979. Μεγάλη τιμή στ' αλήθεια, μια και όλοι γνωρίζουμε ότι τα βραβεία Νόμπελ αποτελούν ύψιστη τιμή για κάθε επιστήμονα, όσο και τιμή για τη χώρα που τον γέννησε.

Να που τώρα ο ελληνισμός έχει να καυχείται και για ένα τρίτο Νόμπελ, αυτό του Κύπριου οικονομολόγου Χριστόφορου Πισσαρίδη. Και αν η "μικρή" Ελλάδα ένοιωσε και νοιώθει ενθουσιασμό και υπερηφάνεια για τα δύο άξια παιδιά της, τους νομπελίστες ποιητές, πώς πρέπει να νοι-

ώθει η "μικρούλα" Κύπρος που αξιώθηκε κι' αυτή παρόμοιας τιμής;

Ο Χριστόφορος Πισσαρίδης γεννήθηκε στη Λευκωσία το 1948, ενώ ιδιαίτερη πατρίδα του είναι από το ορεινό χωριό Αγρός. Αφού ολοκλήρωσε τις γυμνασιακές του σπουδές στο Παγκύπριο Γυμνάσιο, πήγε στην Αγγλία όπου σπούδασε στο Πανεπιστήμιο του Έσσεξ και στη Σχολή Οικονομικών (LSE) του Λονδίνου. Μετά την ολοκλήρωση των διδακτορικών του σπουδών, ονομάστηκε καθηγητής Οικονομικών στην ίδια σχολή όπου σπούδασε και Διευθυντής του Τμήματος Οικονομικών και του Ερευνητικού Προγράμματος στη Μακροοικονομία, στο Κέντρο Οικονομικής Απόδοσης του ίδιου Πανεπιστημίου, με ειδικότητα σε θέματα αγοράς εργασίας και έρευνας οικονομικής πολιτικής. Το βιβλίο του με τίτλο *Θεωρία της ισορροπίας της ανεργίας*, που θεωρείται πρότυπο εγχειρίδιο στην οικονομία της ανεργίας, οδήγησε στην καλύτερη κατανόηση του φαινομένου αυτού και αποτελεί βασικό εργαλείο για ανάλυση των αγορών εργασίας.

Σε μια δύσκολη οικονομικά περίοδο για όλο τον κόσμο και ειδικότερα για τον ελληνισμό, η βράβευση ενός Έλληνα με το βραβείο Νόμπελ Οικονομικών (και μάλιστα για εργασία του που αφορά την καταπολέμηση της ανεργίας) δεν μπορεί παρά να μας κάνει περισσότερο αισιόδοξους για το μέλλον.

Π. Ι. Λ.

ΣΠΥΡΟΣ ΣΑΜΑΡΑΣ

Ο συνθέτης του Ολυμπιακού Ύμνου

Ο Σαμάρας υπήρξε μία από τις σημαντικότερες μουσικές προσωπικότητες που ανέδειξε η χώρα μας. Γεννημένος στην Κέρκυρα το 1861, από Έλληνα πατέρα και Αγγλίδα μητέρα, εμφάνισε πολύ νωρίς εξαιρετικό μουσικό ταλέντο και άρχισε τις σπουδές του στο Ωδείο Αθηνών σε ηλικία 14 ετών. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, μεταξύ 1877 και 1882, έκανε διάφορες συνθέσεις, μεταξύ των οποίων μία σονάτα για βιολί και μία τετράπρακτη όπερα με τίτλο *Olas*, η τελευταία σε συνεργασία με το δάσκαλό του. Μετά από αυτό το ιδιαίτερα ελπιδοφόρο ξεκίνημα, ο Σαμάρας πήγε στο Παρίσι (1882), όπου με τη βοήθεια του μαρκησίου ντε Σεν-Ιλιέρ (de Saint-Hilaire) συνέχισε τις μελέτες του στο Ωδείο με δάσκαλο τον διάσημο Ντελίμπ (Leo Delibes).

Μετά από διάφορα έργα δευτερεύουσας σημασίας, η πραγματική σταδιοδρομία του ως συνθέτη άρχισε με την ιδιαίτερα επιτυχημένη παρουσίαση της πρώτης του όπερας *Flora mirabilis*, στο Teatro Carcano, του Μιλάνου (16 Μαΐου 1886). Δύο χρόνια αργότερα δόθηκε στη Ρώμη η πρώτη της τρίπρακτης όπεράς του *Medea*, που είχε συνθέσει πριν από τη *Flora*, κατά τη διάρκεια της παραμονής του στο Παρίσι.

Οι επιτυχίες του νεαρού Σαμάρα, οι πρώτες μέχρι τότε που είχε επιτύχει Έλληνας συνθέτης σε διεθνή κλίμακα, δημιούργησαν μεγάλη συγκίνηση και ενθουσιασμό στους συμπατριώτες του, όταν επισκέφτηκε για λίγο την Ελλάδα το 1889. Στο συνθέτη αποδόθηκαν

μεγάλες τιμές στην Κέρκυρα. Η *Flora* δόθηκε σε τρεις παραστάσεις από έναν ιταλικό θίασο, ενώ το θέατρο είχε διακοσμηθεί εορταστικά. Ο Σαμάρας διεύθυνε ο ίδιος την ορχήστρα. Μετά το τέλος της πρεμιέρας οι συμπατριώτες του τον περιέφεραν θριαμβευτικά στην πόλη πάνω σε άμαξα. Όμοια θερμή υποδοχή γνώρισε και στην Αθήνα, όπου η *Flora*, τον Οκτώβριο του ίδιου χρόνου, επανελήφθη δέκα έξι φορές.

Αμέσως μετά ο Σαμάρας επέστρεψε στην Ιταλία. Οι δύο επόμενες όπερές του, η *Lionella* που δόθηκε στη Σκάλα του Μιλάνου (1891) και η *La furia domata*, μια εκδοχή της *Εξημέρωσης της Στρίγγλας* του Σαίξπηρ (Μιλάνο, 1895), δεν είχαν επιτυχία. Άλλα επόμενα έργα του είχαν κάποια επιτυχία, απέτυχαν όμως να εξασφαλίσουν μόνιμη θέση στο ρεπερτόριο.

Ακολουθήσαν η *La martire*, όπερα σε τρεις πράξεις, η οποία παρουσιάστηκε με επιτυχία στη Νάπολη το 1894, ενώ η *Mademoiselle de Belle-Isle* έγινε πολύ ευνοϊκά δεκτή στη Γένοβα (1905), επανελήφθηκε αμέσως μετά στο Teatro San Carlo της Νάπολης και μεταπήδησε για τρεις μήνες στο Βερολίνο, στην Komische Oper Berlin.

Η τελευταία όπερά του, η *Ρέα* (Rhea), η οποία θεωρήθηκε ως ένα από τα καλύτερα έργα του, εκτελέστηκε στο Teatro Verdi της Φλωρεντίας και επαναλήφθηκε στη Ρώμη, το Μιλάνο, το Κάιρο και την Αθήνα.

Το 1896, επ' ευκαιρία της αναβίωσης των Ολυμπιακών Αγώνων και της πρώτης διεξαγωγής τους στην Αθήνα, ο Σαμάρας κλήθηκε

Αναμνηστική σφραγίδα Ρουμανίας με απόσπασμα από τον Ολυμπιακό Ύμνο των Παλαμά-Σαμάρα

Σπύρος Σαμάρας, Κωστής Παλαμάς
και απόσπασμα του Ολυμπιακού Ύμνου.

να συνθέσει τον Ολυμπιακό Ύμνο σε ποίηση Κωστή Παλαμά, τον οποίο και διεύθυνε ο ίδιος στο στάδιο με μεγάλη χορωδία και ορχήστρα.

Σε ηλικία 48 ετών (1911) εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, όπου έζησε μέχρι το θάνατό του. Αυτά τα τελευταία έτη ήταν μια περίοδος παρακαμψίας. Ο συνθέτης ασχολήθηκε περισσότερο με έργα ελαφράς μουσικής (οπερέτες, ταγκό κλπ.). Το τελευταίο έργο του, *Η Κρητικοπούλα*, δόθηκε με επιτυχία στο Δημοτικό

Σφραγίδα Σλοβακίας με "Σπύρος Σαμάρας,
Συνθέτης του Ολυμπιακού Ύμνου"

Θέατρο της Αθήνας. Άφησε επίσης μια όπερα ημιτελή (*Tigre*).

Ο Σαμάρας τιμήθηκε με το Εθνικό Μετάλλιο Γραμμάτων και Τεχνών, μετάλλιο που δίνεται χρόνο παρά χρόνο σε καλλιτέχνη, η εργασία του οποίου "στοχεύει στην ανύψωση της ανθρώπινης σκέψης και συναισθημάτων, και στην έκφραση των εθνικών ιδανικών".

Αποτιμώντας το σύνολο του έργου του Σαμάρα, θα έλεγε κανείς ότι η ιστορία τον αδίκησε. Διότι ναι μεν μας άφησε παντοτινή παρακαταθήκη τον Ολυμπιακό Ύμνο του, γεγονός που τιμά τόσο την Ελλάδα όσο και τον ίδιο, ωστόσο το συνθετικό του έργο περιλαμβάνει πολύ σημαντικότερες δημιουργίες, κυρίως όπερες, που δυστυχώς σκεπάστηκαν από το βαρύ πέπλο της λήθης.

Π. Ι. Λ.

Ο Αγριόγαλος

Ο Αγριόγαλος είναι ένα από τα ωραιότερα μεγαλόσωμα πουλιά, το μεγαλύτερο ορνιθόμορφο της Ευρώπης. Επιστημονικά λέγεται Τετράων ο Ουρόγαλλος. Το άνοιγμα στις φτερούγες του ώριμου αρσενικού μπορεί να φτάσει το 1,5 μ., ενώ το βάρος του συχνά υπερβαίνει τα 6-7 κιλά. Το αρσενικό είναι πολύχρωμο, και γίνεται ιδιαίτερα εντυπωσιακό όταν επιδεικνύεται στα θηλυκά, που είναι πιο μικρόσωμα και έχουν φτέρωμα κίτρινο με πυκνές μαυριδερές ραβδώσεις.

Ο αγριόγαλος τρέφεται με σκουληκία, έντομα και νύμφες, άγρια μούρα και βλαστάρια. Ζει κατά προτίμηση σε δάση κωνοφόρων και σε θαμνότοποιους. Απαντάται κυρίως στη δυτική Ασία. Παλιότερα υπήρχε και σε όλες τις ορεινές

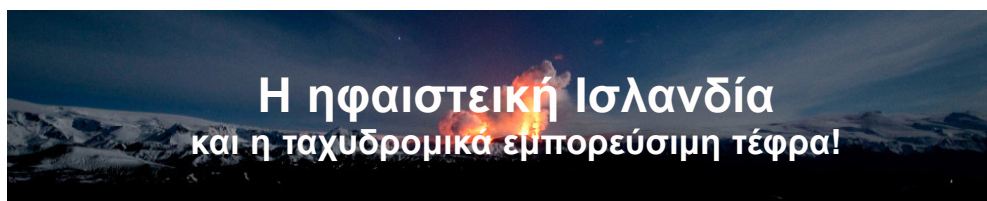

περιοχές της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης. Το εντατικό κυνήγι όμως και διάφορες αρρώστιες τον περιορίσαν τόσο, ώστε σήμερα βρίσκεται μόνο στα ορεινά δάση της Γερμανίας, των Βαλκανίων, στα Πυρηνάια, στις Άλπεις, στις χώρες της Βαλτικής και στη Σκανδιναβία.

Κάθε άνοιξη, τα αρσενικά βρίσκουν ένα ξέφωτο, παίρνουν τη στάση που δείχνει το γραμματόσημο και αρχίζουν το ερωτικό κάλεσμα. Τα θηλυκά, υπακούοντας στο "προσκλητήριο", μαζεύονται τριγύρω και το καθένα διαλέγει αυτό με το οποίο θα ζευγαρώσει, επιλέγοντας πάντα το κυρίαρχο αρσενικό.

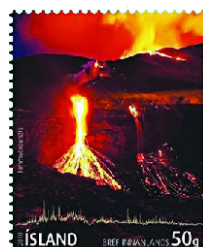
Ο θηλυκός αγριόγαλος γεννά 6-9 αυγά, τα οποία τοποθετεί σε ένα κοίλωμα που σκάβει με τα νύχια του στη ρίζα ενός δέντρου, και τα κλωσά για 4 εβδομάδες.

Στις περισσότερες χώρες το κυνήγι του αγριόγαλου είναι αυστηρά απαγορευμένο.

Το ότι το χρόνο που πέρασε είχαμε μία νέα έκρηξη ηφαιστείου στην Ισλανδία σίγουρα δεν αποτελεί είδηση. Αντίθετα, είδηση θα

ήταν αν περάσει χρόνος χωρίς παρόμοιο γεγονός, μικρό ή μεγαλύτερο.

Είναι σε όλους γνωστό ότι η Ισλανδία είναι η χώρα των ηφαιστειών, των γεωθερμικών φαινομένων και των πολλών γκέιζερ (θερμοπίδακες). Είναι επίσης γνωστό ότι οι περισσότεροι κάτοικοι έχουν πρόσβαση σε θερμό νερό και θέρμανση από φυσικές πηγές.

Πέρσι υπήρξε μία νέα ηφαιστειακή, μέτριας έντασης δραστηριότητα στο Eyjafjallajökull, η οποία ξεκίνησε στις 20 Μαρτίου 2010 και έληξε στις 12 Απριλίου. Ωστόσο, μία ημέρα μετά τη λήξη της μπήκε σε νέα φάση, με την εκτόξευση και δημιουργία ενός μεγάλου νέφους στάχτης το οποίο είχε σαν αποτέλεσμα να κλείσουν τα περισσότερα αεροδρόμια του ευρωπαϊκού FIR. Παρόμοια αναστάτωση στα αεροδρόμια και στον εναέριο χώρο της Ευρώπης είχε να παρουσιαστεί από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Το παχύ στρώμα στάχτης κάλυψε πολ-

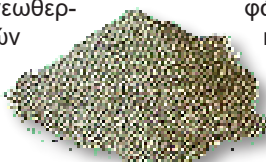
ές περιοχές της Ισλανδίας. Καλλιέργειες και βοσκοτόπια εγκαταλείφθηκαν και εκατοντάδες οικογένειες γεωργών και κτηνοτρόφων

αναγκάστηκαν να μετακινηθούν προς άλλες περιοχές. Στις 21 Μαΐου το ηφαιστειο ηρέμησε και φάνηκε ότι αποκοιμήθηκε. Σε προηγούμενες περιόδους ο "ύπνος" του είχε κρατήσει μόνο λίγες εβδομάδες, προτού εκραγεί και πάλι. Ευτυχώς, αυτή τη φορά δεν υπήρξε νέα έξαρση.

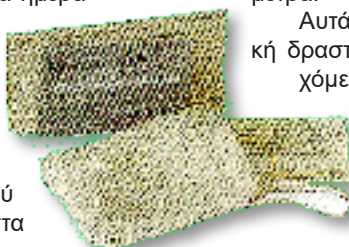
Πρόσφατες μετρήσεις της ποσότητας της τέφρας που εξακόντισε το ηφαιστειο έδωσαν ένα τεράστιο αριθμό. Μόνο στο νησί της Ισλανδίας έπεσαν 140 εκατομμύρια κυβικά μέτρα.

Αυτά σε ότι αφορά την ηφαιστειακή δραστηριότητα στην Ισλανδία. Ερχόμενοι τώρα στην ταχυδρομική δραστηριότητα της ίδιας χώρας, κάνουμε τη διαπίστωση ότι τα ηφαιστειακά γεγονότα του 2010 επηρέασαν σημαντικά την εκδοτική πολιτική τους. Ήταν και αυτή "ηφαιστειακή"!

Κατ' αρχήν έθεσαν σε κυκλοφορία μία σειρά τριών γραμματοσήμων, με τους σχετικούς ΦΠΗΚ και τα "συ-

Τέφρα έτοιμη για σακούλιασμα ή εμφιάλωση

Σακούλακια τέφρας, έτοιμα προς διάθεση.

μπαρομαρτούντα“. Όμως δεν σταμάτησαν εκεί. Αυτά ήταν τα ελάσσονα. Τα μείζονα άρχισαν από ένα λεύκωμα 112 σελίδων με τίτλο *Αδάμαστη φύση*, που περιλαμβάνει φωτογραφίες και κείμενα γύρω από το γεγονός, από ένα δεύτερο βιβλίο 96 σελίδων με τίτλο *Ισλανδία στις φλόγες*, από τρία “μαγνητάκια” με τις εικόνες των γραμματοσήμων, από μία μικρογραφία ταχυδρομικού οχήματος διακοσμημένου με τα γραμματόσημα, από μαγνητικούς σελιδοδείκτες, μπρελόκ, σταχτοδοχεία, γυάλινα βάρη συγκράτησης χαρτιών, και –το πιο ευρηματικό- ηφαιστειακή τέφρα! Μάλιστα. Τα ισλανδικά ταχυδρομεία πωλούν ηφαιστειακή τέφρα! Οι απνταχού ενδιαφερόμενοι μπορούν να προμηθευτούν είτε σε φιάλη των

140 γρμ. αντί 1.990 κορωνών Ισλανδίας (περίπου 12.00 €), είτε σε ειδικά σακουλάκια των 50 γρμ. αντί 1.490 κορωνών.

Η φαντασία των Ταχυδρομείων οργιάζει και συνεχώς επεκτείνεται σε νέα ευρήματα. Έτσι, δεν αποκλείεται αργότερα να μας διαθέσουν εμφιαλωμένη λάσπη από πλημμύρες ή μεγάλες κατολισθήσεις, κομματάκια λαμαρίνας από μεγάλες συγκρούσεις τραίνων, γνήσιο ραδιενεργό νερό από κατεστραμμένα πυρηνικά εργοστάσια...

Είναι βέβαιο ότι υπερβάλλω. Αλλά μη μου πείτε ότι και τα ταχυδρομεία δεν ξεπερνούν τα όρια της υπερβολής!

Π. Ι. Λ.

Το φιαλίδιο με την τέφρα των 140 γρμ.

Το λαμπραντόρ ριτρίβερ

Η καταγωγή του σκύλου Λαμπραντόρ δεν είναι απόλυτα εξακριβωμένη. Το μόνο γνωστό είναι ότι η φυλή έφτασε στην Αγγλία από την Ανατολική ακτή του Καναδά (Νέα Γη και νησιά του Saint John). Αυτά τα περίφημα σκυλιά, εκτός από μία μεγάλη σειρά από υπηρεσίες που προσφέρουν στον άνθρωπο (από βοηθεί στο κυνήγι μέχρι συνοδοί τυφλών), έχουν την ικανότητα να ψαρεύουν! Η αρχή έγινε στις αρχές του 18ου αιώνα, όταν οι Ευρωπαίοι μετανάστες ψαράδες που αλιεύαν στα κρύα νερά της Νέας Γη, τα χρησιμοποιούσαν σαν

βοηθούς για να τους φέρνουν τα ψάρια που είχαν πέσει από τις βάρκες και να τραβούν στην ακτή τα δίκτυα των ψαράδων. Το κοντό και παντός καιρού διπλό τρίχωμα του Λάμπραντορ, χρώματος μαύρου, καφέ ή κίτρινου, ήταν ιδανικό για να αναλαμβάνει τέτοιες εργασίες στην ξηρά, αλλά και στο νερό, κάτω από αυτές τις ακραίες συνθήκες ψύχους.

Χαρακτηριστικό του Λαμπραντόρ είναι η περιβόητη όρεξή του για φαγητό. Ακόμα και το πιο καλοταϊσμένο Λάμπραντορ δεν θα έλεγε όχι σε λίγο ...φαγητό ακόμα. Πιθανολογείται ότι τα σκυλιά αυτά αΐζονταν μόνο κατά την περίοδο του χειμώνα, κατά την οποία βοηθούσαν στην μεταφορά ξύλων για το κάπνισμα των ψαριών. Το καλοκαίρι αφήνονταν ελεύθερα να βρουν μόνα τους τροφή, οπότε αναγκάζονταν να κυνηγούν μόνα τους ψάρια για να αυτοσυντηρηθούν.

Οι ψαράδες μετέφεραν μερικά από τα καλύτερα λαμπραντόρ στην Αγγλία για να πωληθούν στα λιμάνια του Ντόρσετ. Τα νέα της καταπληκτικής ικανότητας τους για “επαναφορά” διαδόθηκαν γρήγορα, και πλούσιοι γαιοκτήμονες αποφάσισαν να τα δοκιμάσουν στο κυνήγι. Μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα το λάμπραντορ είχε καθιερωθεί σαν εξαιρετικό ριτρίβερ (retriever = σκύλος επαναφοράς) τόσο στο νερό όσο και την ξηρά, και σαν εξαιρετικά ευφυής και πρᾶος χαρακτήρας.

Ζαν Νικότ

Ένας διάσημος ...άγνωστος!

Είναι βέβαιο ότι ελάχιστοι γνωρίζουν τον Ζαν Νικότ. Ωστόσο όλοι γνωρίζουμε “τις βλαβερές συνέπειες του καπνίσματος”, εξαιτίας κυρίως της νικοτίνης που φέρει το όνομα αυτού του κυρίου!

Γεννήθηκε στην πόλη Νιμ της Γαλλίας το 1530, γιός συμβολαιογράφου. Ήταν Πρέσβης της Γαλλίας της Λισαβόνα από το 1559 έως το 1561 και είναι αυτός που εισήγαγε τον καπνό και το κάπνισμα στη Γαλλία.

Όλα άρχισαν όταν ο Νικότ έστειλε μερικά φύλλα καπνού στην βασίλισσα Αικατερίνη των Μεδίκων για να την βοηθήσει να ανακουφιστεί από τις ημικρανίες της, όσο και του γιού της Φραγκίσκου Β'. Στη συνέχεια, μερικοί γιατροί υποστήριξαν ότι ο καπνός είχε ευεργετικά προτερήματα, τόσο στον άνθρωπο όσο και στην ατμόσφαιρα, διότι την απολύμανε!

Η πρώτη ονομασία του καπνού ήταν “βότανο του Νικότ” (herbe à Nicot) ή “βότανο της βασίλισσας” (herbe à la Reine). Για πολλά χρόνια το κακό που προκαλούσε το κάπνισμα δεν ήταν γνωστό. Αυτό όμως που έγινε γρήγορα γνωστό ήταν τα κρατικά οικονομικά οφέλη που δημιουργούσε λόγω της φορολογίας του.

Το όνομα του Νικότ, για να ονοματιστεί το νέο γένος των φυτών του καπνού που είχε εισαχθεί από τη νότιο Αμερική, όπου το κάπνιζαν οι Ινδιάνοι, το έδωσε ο φυσιοδίφης Λιναίος (Carl Linnaeus) το 1753, ονομάζοντάς το Nicotiana (Νικοτιανή). Σε αυτό το γένος ανήκε και το είδος Nicotiana Tabacum, το πρώτο από τις πολλές ποικιλίες

που καλλιεργήθηκαν αργότερα για την παραγωγή καπνού για κάπνισμα.

Όμως εκτός από τους Γάλλους φανατικούς καπνιστές και τα απαταχού Δημόσια Ταμεία που οφείλουν χάριτες στο Νικότ για τη συμβολή του στην εισαγωγή του καπνίσματος, η χώρα του φωτός και των Λουδοβίκων του οφείλει επίσης πολλά για το πνευματικό του έργο. Ο Ζαν Νικότ υπήρξε ένας από τους πρώτους Γάλλους πνευματικούς ανθρώπους που ασχολήθηκε με τη σύνταξη εγκυκλοπαιδικού λεξικού της γαλλικής γλώσσας, με αλφαβητική σειρά, συμβάλλοντας σημαντικά στην εξέλιξή της, όσο και στην ταξινόμηση των γνώσεων της εποχής.

Πέθανε το 1600, αποτραβηγμένος σε ένα κτήμα του και ασχολούμενος με το πνευματικό του έργο.

Τα Γαλλικά Ταχυδρομεία τιμήσαν τον Νικότ το 1961 για τη σχέση του με τον καπνό, όπως μαρτυρούν και οι απεικονίσεις του σχετικού γραμματοσήμου. Δίπλα στην προτομή του έβαλαν φύλλα και άνθη καπνού, του είδους Nicotiana Tabacum. Ήταν κάτι σαν φιλοτελική διαφήμιση του καπνού. Λίγα χρόνια αργότερα παρουσίασαν ένα άλλο, με αντικαπνιστική διάθεση.

Οι εποχές αλλάζουν. Το 1961 οι επιστήμονες δεν ήταν απόλυτοι για τα ολέθρια αποτελέσματα του καπνίσματος. Το 1980, όμως, η αντικαπνιστική εκστρατεία είχε ήδη αρχίσει διεθνώς.

“Σε σας η επιλογή: Καπνός ή υγεία”.

Κάρολος Λιναίος, ο “νονός” της νικοτίνης

ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

α) ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

ΕΛΛΑΔΑΣ

• Στις 18 Απριλίου κυκλοφόρησε η 4^η σειρά γραμματοσήμων του 2011 με τίτλο “ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑ”, κλάσεων € 0.01, 0.20, 0.60, 0.75, 2.47 και 2.50 (σύνολο € 6.53), σε 150.000 πλήρεις σειρές, 16.000 διπλούς ΦΠΗΚ προς € 8.50, 1000 τυποποιημένες σειρές προς € 10.00, 1000 απλά λευκώματα σειράς προς € 19.20, ειδικό συλλεκτικό λεύκωμα “ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑ” προς € 45.00 και 9.000 Κάρτες Μάξιμουμ (1500 X 6) προς € 1.60 .

• Στις 17 Μαΐου κυκλοφόρησε η 2η σειρά γραμματοσήμων Αγίου Όρους του 2011 με τίτλο “ΠΡΩΤΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Β”, κλάσεων € 0.50, 0.60, 0.75, 1.00, 1.47 και 2.00 (σύνολο € 6.32), σε 45.000 πλήρεις σειρές, 6.000 διπλούς ΦΠΗΚ προς € 9.00, 21.000 Κάρτες Μάξιμουμ (3500 X 6) προς € 1.60 η μία και 2.500 λευκώματα σειράς προς € 35.00.

• Στις 17 Μαΐου κυκλοφόρησε επίσης η 5η σειρά γραμματοσήμων του 2011 με τίτλο “EUROPA 2011 - ΔΑΣΗ”, κλάσεων € 0.75 και 3.25 (σύνολο € 4.00) σε 150.000 πλήρεις σειρές, 16.000 ΦΠΗΚ προς € 5.30, 15.000 αριθμημένα τευχίδια δύο σειρών προς € 8.00, και 1.000 απλά λευκώματα σειράς προς € 14.00.

• Στις 22 Ιουνίου κυκλοφόρησε η 6η σειρά γραμματοσήμων του 2011 με τίτλο “Με προορισμό την Ελλάδα”, κλάσεων € 0.01, 0.03, 0.60, 0.75 και 4.00 (σύνολο € 5.39) σε 150.000 πλήρεις σειρές, 16.000 διπλούς ΦΠΗΚ προς € 7.40, 1000 τυποποιημένες σειρές προς € 8.60, 1.000 απλά λευκώματα σειράς προς € 16.80, 10.000 τευχίδια 10 αυτοκόλλητων γραμματοσήμων προς € 7.50 και 22.500 (1.500 X 5) Κάρτες Μάξιμουμ προς € 1.60 η μία.

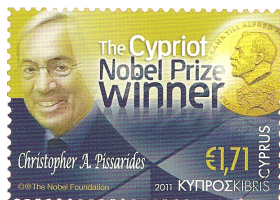
ΚΥΠΡΟΥ:

• Στις 4 Μαΐου 2011 κυκλοφόρησε η σειρά “Φάροι”, αποτελούμενη από δύο γραμματόσημα και ένα φεγιέ, συνολικής αξίας € 2.48 (0.34, 0.43 και 1.71). Η τιμή του ΦΠΗΚ των γραμματοσήμων είναι € 1.11 και του φεγιέ € 2.05.

• Στις 4 Μαΐου 2011 κυκλοφόρησε επίσης η σειρά “EUROPA”, με θέμα τα δάση, αποτελούμενη από δύο γραμματόσημα των € 0.51 και 0.68, σε τευχίδια των τεσσάρων σειρών (τιμή τευχιδίου € 4.76 και ΦΠΗΚ € 1.53).

• Στις 8 Ιουνίου 2011 κυκλοφόρησε η σειρά "Ο Κύπριος Νομπελίστας Χριστόφορος Πισσαρίδης", αποτελούμενη από ένα γραμματόσημο των € 1.71 και ΦΠΗΚ προς € 2.05.

• Στις 8 Ιουνίου 2011 κυκλοφόρησε επίσης η σειρά "Ιστιοφόρα Πλοία", αποτελούμενη από τρία γραμματόσημα των € 0.22, 0.43 και 0.85, και ΦΠΗΚ προς € 1.84.

ΒΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΕΣ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ

ΕΛΛΑΔΑΣ

• Χρησιμοποιήθηκε στις 23 Μαΐου 2011, ημέρα της ημερίδας αφιερωμένης στη μνήμη του λογοτέχνη και λόγιου Γεωργίου Δροσίνη που πραγματοποιήθηκε με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 60 χρόνων από το θάνατό του (1859-1951).

Με την ευκαιρία των εργασιών των Συνόδων της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας στην Αρχαία Ολυμπία, χρησιμοποιήθηκαν οι παρακάτω πέντε Ειδικές Αναμνηστικές Σφραγίδες:

- Στις 12 Μαΐου 2011 (11η Διεθνής Σύνοδος για Διευθυντές Εθνικών Ολυμπιακών Ακαδημιών)
- Στις 3 Ιουνίου 2011 (9η Διεθνής Σύνοδος για Εκπαιδευτικούς και Στελέχη Ανωτάτων Ιδρυμάτων Φυσικής Αγωγής)
- Στις 22 Ιουνίου 2011 (3η Διεθνής Σύνοδος για Ολυμπιονίκες)
- Στις 28 Ιουνίου 2011 (51η Διεθνής Σύνοδος για Νέους Μετέχοντες)
- Στις 10 Σεπτεμβρίου 2011 (13° Διεθνές Σεμινάριο για Αθλητικούς Συντάκτες).

• Με την ευκαιρία της 1ης Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της Ένωσης Επαγγελματιών Ελλάδας, χρησιμοποιήθηκε Ειδική Αναμνηστική Σφραγίδα στις 29 Μαΐου 2011.

• Με την ευκαιρία συμπλήρωσης 100 χρόνων από την ίδρυση του Σκοπευτικού Συλλόγου Βόλου, χρησιμοποιήθηκε Ειδική Αναμνηστική Σφραγίδα στις 31 Μαΐου 2011.

ΚΥΠΡΟΥ

• C6/2011. Χρησιμοποιήθηκε από 5 έως 7 Μαΐου 2011 με την ευκαιρία της Διεθνούς Φιλοτελικής Έκθεσης "ESSEN 2011" που έγινε στην ομώνυμη πόλη της Γερμανίας τις παραπάνω ημερομηνίες.

- C7/2011. Χρησιμοποιήθηκε στις 26 Απριλίου έως 6 Μαΐου 2011 με την ευκαιρία της 36ης Διεθνούς Έκθεσης Κύπρου (6-15 Μαΐου 2011). (Γνωστή επαναλαμβανόμενη σφραγίδα).

γ) ΣΦΡΑΓΙΣΤΙΚΟΙ ΔΑΚΤΥΛΙΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΑ ΣΥΝΘΗΜΑΤΑ:

ΕΛΛΑΔΑΣ

- “Θεσσαλονίκη, Ευρωπαϊκή Πρωτεύουσα Νεολαίας 2014” και THESSALONIKI, EUROPEAN YOUTH CAPITAL 2014“. Χρησιμοποιήθηκαν από 20 έως 30 Απριλίου 2011.
- “ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΤΕ ΤΙΣ ΘΑΛΑΣΣΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΚΤΕΣ“. Χρησιμοποιήθηκε από 1 έως 5 Ιουνίου 2011.

ΚΥΠΡΟΥ

- S5/2011. Χρησιμοποιήθηκε στις 14, 15, 18, 19 και 20 Απριλίου 2011 με την ευκαιρία του 44ου Εθνικού Συνεδρίου των Λαίων «Ελλάδας - Κύπρου» (27-30 Απριλίου 2011).

- S8/2011. Χρησιμοποιήθηκε από 26 Απριλίου έως 6 Μαΐου 2011 με την ευκαιρία της 36ης Διεθνούς Έκθεσης Κύπρου (6-15 Μαΐου 2011). (Γνωστή επαναλαμβανόμενη σφραγίδα).

- S9/2011. Χρησιμοποιήθηκε στις 9-10 Μαΐου 2011 με την ευκαιρία των εκδηλώσεων για την “Εβδομάδα προστασίας των δασών” (6-13 Μαΐου 2011). (Γνωστή επαναλαμβανόμενη σφραγίδα).

- S10/2011. Χρησιμοποιήθηκε στις από 6 έως 10 Ιουνίου 2011 με την ευκαιρία της “Γιορτής του Κατακλυσμού” (10-15 Μαΐου 2011). (Γνωστή επαναλαμβανόμενη σφραγίδα).

ΟΗΕ

Στις 13 Απριλίου 2011 κυκλοφόρησαν οι εξής δύο σειρές:

- Η σειρά (ΟΗΕ 03/11) με τίτλο “DEFINITIVE ‘11”, αξίας € 8.46, ΦΠΗΚ COMBO αντί € 9.45 και ΦΠΗΚ TRIPLE προς € 9.22.

- Η σειρά (ΟΗΕ 04/11) με τίτλο “COIN & FLAG ‘11”, αξίας € 13.08 και ΦΠΗΚ JUMBO αντί € 15.15.

Στις 31 Μαΐου 2011 κυκλοφόρησαν οι εξής δύο σειρές:

- Η σειρά (ΟΗΕ 05/11) με τίτλο “50th SPACE FLIGHT”, σε φεγιέ αξίας € 19.09 και ΦΠΗΚ COMBO αντί € 19.15.

- Η σειρά (ΟΗΕ 06/11) με τίτλο “50th SPACE FLIGHT SSHT”, με αξία φεγιέ € 3.69, ΦΠΗΚ COMBO ΦΕΓΙΕ αντί € 4.68 και ΦΠΗΚ TRIPLE ΦΕΓΙΕ προς € 4.49.

Μην ξεχνάτε: www.thematic-philatelist.gr

[http:// themaphila.blogspot.com](http://themaphila.blogspot.com)